

Handboek FNRS-kwaliteitsbeleid

Interactieve PDF
Menu en pictogrammen zijn aanklikbaar.
Zie de leeswijzer.

Inleiding

Leeswijzer

Bijlagen

Lidmaatschaps- en wettelijke eisen

Paarden-welzijn

Orde en netheid

Inrichting faciliteiten

Marketing

Management en personeel

Faciliteiten

FNRS

Voor hippische ondernemers

Versie 1.6.1 Mei 2023

Inleiding

De ontwikkelingen in de maatschappij gaan snel, zo ook in de hippische wereld. De afgelopen jaren heeft dierenwelzijn steeds meer aandacht gekregen. Daarnaast baart ook de toenemende claimcultuur hippische ondernemers zorg. Daarom is het van groot belang dat u als ondernemer laat zien dat u goed voor de paarden zorgt, veiligheid hoog in het vaandel heeft staan en dat uw bedrijf professioneel gerund wordt. De FNRS en de aangesloten ruitersportcentra staan voor kwaliteit, veiligheid en welzijn. Voor bezoekers en consumenten is het belangrijk dat iedere ondernemer duidelijk kan uitleggen wat deze kernwaarden op zijn/haar bedrijf betekenen. Om die reden is het kwaliteitsbeleid in 2021 volledig aangepast.

De resultaten van de keuring vindt u in het keuringsrapport. Alle punten van het kwaliteitsrapport zijn uitgewerkt in dit 'Handboek kwaliteitsbeleid'. In dit handboek staan ook nuttige tips en adviezen om uw bedrijfsvoering te verbeteren. De punten die worden beoordeeld door Stichting Veilige Paardensport (SVP) komen niet terug in het keuringsrapport van de FNRS. De veiligheidspunten worden hierdoor niet dubbel beoordeeld. Vanaf 2021 worden de keuringen voor de FNRS en SVP door één inspecteur uitgevoerd.

Basiseisen

Het keuringsrapport van de FNRS bestaat uit basiseisen, onderwerpen waar sterren mee behaald kunnen worden en adviespunten. Voldoet uw bedrijf aan de basiseisen van de SVP en de FNRS? Dan voldoet uw bedrijf aan de minimale eisen van het FNRS-lidmaatschap en mag u het FNRS-gevelbord ophangen. De basiseisen worden iedere 2,5 jaar opnieuw beoordeeld.

Eisen voor sterren

Naast de basiseisen kunt u extra punten behalen die recht geven op drie, vier of vijf sterren. Bij de keuringsitems is aangegeven of het voor sterren wordt beoordeeld. De items voor sterren zijn aangegeven met *****. Na de keuring ontvangt u het keuringsrapport en eventueel een nieuw certificaat met het aantal sterren wat van toepassing is. Het certificaat is geldig tot de volgende keuring, maximaal drie jaar.

Voldoet uw bedrijf (nog) niet?

Blijkt uit de kwaliteitskeuring dat uw bedrijf niet volledig voldoet aan de basiseisen dan krijgt u maximaal zes maanden om de nodige aanpassingen te doen zodat uw bedrijf alsnog voldoet. Indien uw bedrijf een ster naar beneden blijkt te gaan, dan is het ook mogelijk om binnen zes maanden de nodige aanpassingen te doen voor het behoud van de sterren. Wij maken samen met u een plan van aanpak, waarbij een van onze accountmanagers u kan ondersteunen.

Dit handboek is opgesteld voor manegebedrijven (M), instructie,- sport,- en trainingstallen (I) en pensionstallen (P). Bij ieder keuringsitem staat met deze letters aangegeven voor welk type bedrijf de items gelden. Bedrijven met meerdere activiteiten worden op alle activiteiten gekeurd.

Het handboek is met veel zorgvuldigheid samengesteld. Dat betekent niet dat alle normen in beton gegoten zijn. In de toekomst kan de inhoud worden aangepast om zo in te spelen op de actuele ontwikkelingen en goed aan te sluiten op de praktijk.

FNRS wenst u veel succes met de voorbereidingen op de keuring.

Nico Bezemer
Voorzitter

Haike Blaauw
Directeur

Leeswijzer

Navigeren

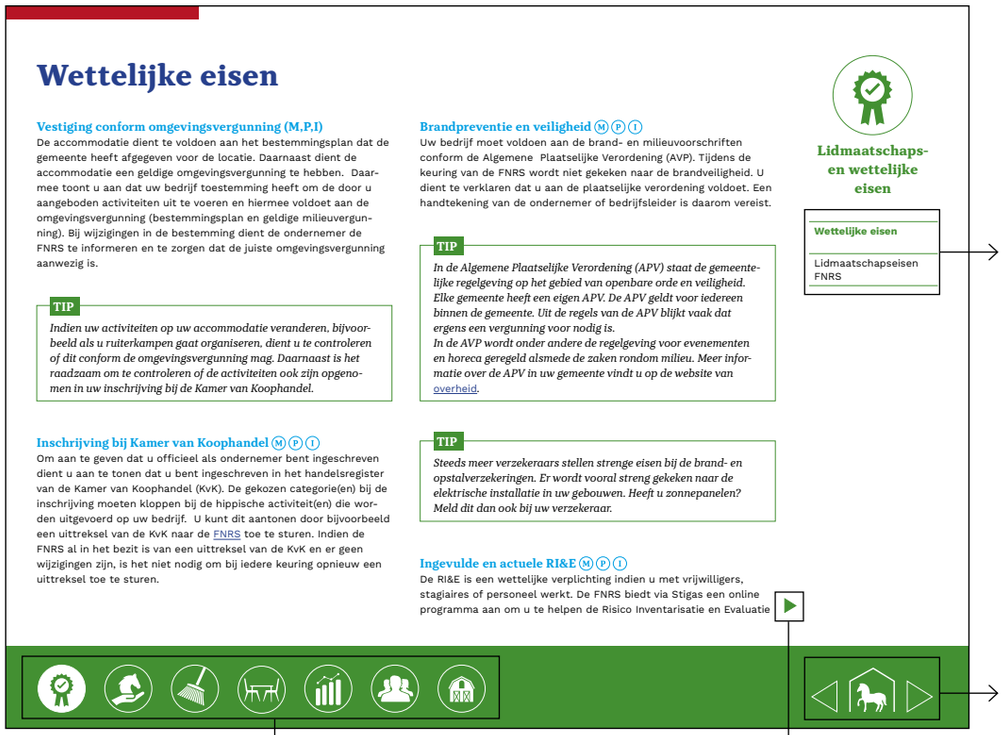
In een interactieve PDF kunt makkelijk door het handboek bladeren en gericht naar een onderwerp van uw interesse navigeren.

Zoeken op een onderwerp

In Acrobat Reader zit een zoekfunctie die u kunt oproepen met de toetscombinatie Ctrl+F (Windows) of Command+F (Apple).

Via de Home-pagina van deze interactieve PDF kunt u naar de diverse hoofdstukken navigeren.

Via dit menu kunt u binnen het hoofdstuk naar het gewenste onderwerp navigeren.

Binnen een hoofdstuk kunt u ook naar de andere hoofdstukken navigeren.

Vervolgpijl: er volgen meer pagina's in deze paragraaf.

Met de pijlknoppen bladert u voor- of achteruit. Door te klikken op de Home-knop, gaat u terug naar het beginscherm.

Lidmaatschaps- en wettelijke eisen

Een bedrijf in Nederland dient te voldoen aan wettelijke eisen. Het is voor FNRS van groot belang dat bedrijven aan deze wettelijke normen blijven voldoen. FNRS heeft een aantal aanvullende lidmaatschapseisen. De wettelijke en de aanvullende lidmaatschapseisen die tijdens de keuring aan bod komen worden in dit hoofdstuk behandeld.

Lidmaatschaps- en wettelijke eisen

Wettelijke eisen

Lidmaatschapseisen FNRS

Wettelijke eisen

Vestiging conform omgevingsvergunning (M) (P) (I)

De accommodatie dient te voldoen aan het bestemmingsplan dat de gemeente heeft afgegeven voor de locatie. Daarnaast dient de accommodatie een geldige omgevingsvergunning te hebben. Daarmee toont u aan dat uw bedrijf toestemming heeft om de door u aangeboden activiteiten uit te voeren en hiermee voldoet aan de omgevingsvergunning (bestemmingsplan en geldige milieuvergunning). Bij wijzigingen in de bestemming dient de ondernemer de FNRS te informeren en te zorgen dat de juiste omgevingsvergunning aanwezig is.

TIP

Indien uw activiteiten op uw accommodatie veranderen, bijvoorbeeld als u ruiterkampen gaat organiseren, dient u te controleren of dit conform de omgevingsvergunning mag. Daarnaast is het raadzaam om te controleren of de activiteiten ook zijn opgenomen in uw inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

Inschrijving bij Kamer van Koophandel (M) (P) (I)

Om aan te geven dat u officieel als ondernemer bent ingeschreven dient u aan te tonen dat u bent ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK). De gekozen categorie(en) bij de inschrijving moeten kloppen bij de hippische activiteit(en) die worden uitgevoerd op uw bedrijf. U kunt dit aantonen door bijvoorbeeld een uittreksel van de KvK naar de FNRS toe te sturen. Indien de FNRS al in het bezit is van een uittreksel van de KvK en er geen wijzigingen zijn, is het niet nodig om bij iedere keuring opnieuw een uittreksel toe te sturen.

Brandpreventie en veiligheid (M) (P) (I)

Uw bedrijf moet voldoen aan de brand- en milieuvoorschriften conform de Algemene Plaatselijke Verordening (AVP). Tijdens de keuring van de FNRS wordt niet gekeken naar de brandveiligheid. U wordt gevraagd of uw bedrijf aan de plaatselijke verordening voldoet.

TIP

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) staat de gemeentelijke regelgeving op het gebied van openbare orde en veiligheid. Elke gemeente heeft een eigen APV. De APV geldt voor iedereen binnen de gemeente. Uit de regels van de APV blijkt vaak dat ergens een vergunning voor nodig is.
In de AVP wordt onder andere de regelgeving voor evenementen en horeca geregeld alsmede de zaken rondom milieu. Meer informatie over de APV in uw gemeente vindt u op de website van overheid.

TIP

Steeds meer verzekeraars stellen strenge eisen bij de brand- en opstalverzekeringen. Er wordt vooral streng gekeken naar de elektrische installatie in uw gebouwen. Heeft u zonnepanelen? Meld dit dan ook bij uw verzekeraar.

Lidmaatschaps- en wettelijke eisen

Wettelijke eisen

Lidmaatschapseisen FNRS

Ingevulde en actuele RI&E (M) (P) (I)

De RI&E is een wettelijke verplichting indien u met vrijwilligers, stagiaires of personeel werkt. De FNRS biedt via Stigas een online programma aan om u te helpen de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) in te vullen. De kosten voor dit programma zijn verwerkt in uw contributie. Meer informatie vind u op de website van de FNRS.

Een RI&E heeft als doel het inventariseren en evalueren van de risico's op uw bedrijf. Als de risico's zijn geïnventariseerd, maakt de ondernemer een plan van aanpak. In het plan van aanpak staat omschreven op welke termijn er concrete maatregelen worden genomen tegen de geïnventariseerde risico's. Een plan van aanpak is dus ook een onderdeel van de RI&E. De RI&E is een 'levend' document. Dit houdt in dat actiepunten kunnen worden verwijderd, als deze zijn afgerond, of nieuwe punten kunnen worden bijgeschreven, indien situaties zijn veranderd.

LET OP!

De FNRS controleert bij de keuring of u de RI&E heeft ingevuld. Er wordt geen inhoudelijke beoordeling gegeven op de ingevulde RI&E. U bent zelf verantwoordelijk voor het invullen en up-to-date houden van de RI&E.

Gebruik van algemene voorwaarden (M) (P) (I)

Met algemene voorwaarden is het direct duidelijk welke rechten en plichten u en uw klant hebben. Bedrijven die bij de FNRS zijn aangesloten, en FNRS-overeenkomsten gebruiken die voor juni 2021 gemaakt zijn, hebben de algemene voorwaarden van de FNRS op hun website staan of kunnen deze ter plekke ter hand stellen. Gebruikt u nieuwe (na juni 2021) FNRS-overeenkomsten? Dan hoeft u geen algemene voorwaarden te hebben. Tijdens de keuring wordt dit onder de aandacht gebracht, niet gecontroleerd. Voor meer informatie over algemene voorwaarden kijk op de website van de FNRS.

Privacybeleid actueel toegankelijk (M) (P) (I)

Bedrijven én verenigingen, groot en klein, moeten aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voldoen. Deze nieuwe Europese wet verwacht van verenigingen en ondernemers dat zij alles omtrent privacy uitzoeken, regelen en vastleggen. In de wet staat dat u alleen gegevens mag opslaan die u daadwerkelijk nodig heeft, op aantoonbare wijze moet vastleggen welke gegevens u opslaat en wat u er aan doet om deze te beschermen. Vanaf 25 mei 2018 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de Nederlandse privacy toezichthouder, de nieuwe privacywet (AVG) gaan handhaven. Tijdens de kwaliteitskeuring wordt gekeken of u een privacyverklaring heeft en of deze bijvoorbeeld op uw website is gepubliceerd of op een andere manier beschikbaar is voor uw klanten.

LET OP!

FNRS controleert of u een privacyverklaring heeft en of deze beschikbaar is voor uw klanten. Er wordt geen inhoudelijke beoordeling gegeven op de opgestelde privacyverklaring. Een voorbeelddocument kunt u vinden op de website van de FNRS.

24-uurs toezicht aanwezig (M) (P) (I)

Om de veiligheid van de paarden te waarborgen is het noodzakelijk dat er 24 uur per dag, 7 dagen per week toezicht is. Dit kan worden bewerkstelligd doordat een bedrijfsleider of eigenaar op het bedrijfsterrein woont. Ook is het mogelijk om middels een alarmsysteem en/of camerabewaking met waarschuwingssysteem het toezicht te organiseren zodat u adequaat kunt reageren bij calamiteiten zoals brand.

Lidmaatschapseisen FNRS

In bezit van veiligheidscertificaat (M) (P) (I)

Bedrijven die bij de FNRS zijn aangesloten dienen in het bezit te zijn van een geldig veiligheidscertificaat van de Stichting Veilige Paardensport. Hier wordt voorafgaand aan de keuring op gecontroleerd door medewerkers van de FNRS. Meer informatie vindt u op de website van de Stichting Veilige Paardensport.

Aansprakelijkheidsverzekering Bedrijven (M) (P) (I)

De Aansprakelijkheidsverzekering voor Bedrijven (AVB) biedt in beginsel dekking tegen aanspraken tot schadevergoeding bestaande uit personen- en zaakschade. FNRS-bedrijven dienen in het bezit te zijn van een dergelijke verzekering.

LET OP!

Tijdens de keuring van de FNRS wordt gecontroleerd of u een AVB heeft afgesloten. Er wordt geen inhoudelijke beoordeling gegeven op de verzekering. U wordt gevraagd of u aan de gestelde eisen voldoet. De verzekering biedt alleen dekking indien de rekening is voldaan.

TIP

Let er op dat alle activiteiten maar ook de aanwezigheid van grote installaties die op uw bedrijf aanwezig zijn verzekerd zijn voor aansprakelijkheid. Te denken valt aan zonnepanelen, kinderfeestjes, leasen van paarden en/of ruiterkampen. Het is daarom raadzaam om periodiek (bijvoorbeeld eens per jaar) met uw verzekeringsadviseur uw polis door te nemen en waar nodig aan te passen op uw situatie.

KNHS-lidmaatschappen manegeruiters (M)

FNRS-manegebedrijven hebben de manegeruiters aangemeld bij KNHS. Manegeruiters zijn ruiters die gebruik maken van een paard van de manege. KNHS organiseert daarmee de Ruiteropleiding, competities en ontwikkelt nieuwe producten en diensten voor manegeruiters en ondernemers.

Paardenwelzijn

De FNRS heeft welzijn hoog in het vaandel staan. In de basiseisen gaan wij er van uit dat de ondernemer toe ziet dat het welzijn van alle paarden op het bedrijf wordt gewaarborgd. Dat betekent ook dat wordt toegezien op paarden die niet van de ordernemer zelf zijn. Dit valt onder de zorgplicht.

De welzijnsitems van de FNRS zijn gebaseerd op de Gids voor Goede Praktijken (GvGP). Alle welzijnsitems in dit hoofdstuk vallen onder de basiseisen van het FNRS-lidmaatschap. De inspecteur geeft van al zijn indrukken per item een gemiddelde beoordeling. Indien het welzijn van de paarden bovengemiddeld scoort, worden er voor de sterren extra punten toegekend.

Algemeen

Welzijn van een paard wordt in de Gids voor Goede Praktijken als volgt omschreven:

> ***Welzijn is een mentale toestand van welbevinden, die ontstaat als het dier in voldoende mate in zijn natuurlijke behoefte kan voorzien en waarbij het dier vrij is van pijn en andere ongemakken.***

Deze definitie van welzijn is grotendeels gebaseerd op de vijf vrijheden die zijn opgesteld in het rapport van de Commissie Brambell (1965). Als er aan een of meer van deze vrijheden (chronisch) niet wordt voldaan kan het welzijn van een dier in het geding komen.

De vijf vrijheden zijn als volgt geformuleerd:
1. Paarden moeten vrij zijn van honger, onjuiste voeding en dorst;
2. Paarden moeten vrij zijn van fysieke en thermale ongemakken;
3. Paarden moeten vrij zijn van pijn, letsel en ziekte;
4. Paarden moeten vrij zijn van angst en chronische stress;
5. Paarden moeten vrij zijn hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te uiten.

Dat betekent goede voeding, goede huisvesting, goede gezondheid, zonder angst of stress en een gepast gedrag van het paard.

Algemeen
Huisvesting en vrije beweging
Stalklimaat en -bedding
Voer en drinkwater
Gezondheid en beleid

Gezondheid van het paard (M) (P) (I)

De paarden zitten goed in het haar, zijn in goede conditie, het oog is helder (wakker), er lopen geen kreupele paarden in de les, paarden hebben geen (verse) drukplekken of verwondingen. Er wordt gelet op de volgende zaken: (verse) drukplekken of verwondingen, dor in het haar, zien er onverzorgd uit, onverzorgde manen en vieze staart, hoeven onverzorgd, brokkelen en scheuren van de hoeven, paarden te mager of te vet, huidafwijkingen zoals, mok, schuurplekken, paarden lopen stijf, zijn kreupel, vertonen afwijkend gedrag zoals weven, kribbebijten, luchtzuigen, paarden ademen niet normaal (neusuitvloeiing / hoesten). Een afwijking kan niet altijd worden verholpen zoals een afwijkende beenstand of weven, maar de paarden mogen geen hinder hebben van hun afwijking. In bijlage 1 is een scoreformulier toegevoegd die de beoordeling van een paard eenvoudiger maakt.

LET OP!

Het is niet toegestaan de tastharen te verwijderen.

LET OP!

De inspecteur zal steekproefsgewijs, ongeveer 10 % van de paarden, controleren met een minimum van drie paarden.

Voor probleemgevallen waar geen plan van aanpak voor beschikbaar is, worden afspraken met de ondernemer gemaakt en schriftelijk bevestigd. Ook wordt een termijn afgesproken wanneer het probleem verholpen zou moeten zijn en wie dat controleert.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Alle paarden zien er uitstekend verzorgd uit en voldoen aan de normen. Voor paarden waar een afwijking gevonden is moet een logische verklaring door de ondernemer worden gegeven. Bijvoorbeeld de leeftijd van het paard of het paard is aantoonbaar onder behandeling van een dierenarts. Voor de uitzonderingsgevallen is er een plan van aanpak. Bij twijfel kan de FNRS een dierenarts inschakelen.	Goed	5
De paarden zien er goed verzorgd uit. Er zijn geen onverklaarbare problemen gevonden. Voor paarden waar een afwijking gevonden is (maximaal 5% van het paardenbestand), moet een logische verklaring door de ondernemer worden gegeven. Dit kan bijvoorbeeld komen door de leeftijd van het paard of het paard is aantoonbaar onder behandeling van een dierenarts. Voor de uitzonderingsgevallen is een plan van aanpak. Bij twijfel kan de FNRS een dierenarts inschakelen.	Voldoende	3
De paarden zien er niet voldoende gezond en verzorgd uit of zijn te mager of te dik. Indien het probleem niet binnen korte tijd opgelost kan worden, kan de FNRS een dierenarts inschakelen.	Voldoet niet	0

Maximale belasting paarden (M)

Paarden worden niet overbelast en krijgen voldoende rust. Manegepaarden worden aantoonbaar maximaal 4 uur per dag voor lessen/ activiteiten en maximaal 5 uur per dag bij buitenritten ingezet. Paarden mogen in totaal maximaal 18 uur per week belast worden. De Belasting van de paarden en pony's op uw bedrijf wordt berekend aan de hand van het aantal manegepaarden en pony's en het aantal (manege)ruiters. Voor de beoordeling wordt gekeken naar de lesplanning of schema. In bijlage 2 is een voorbeeld lesschema manegepaarden beschikbaar.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Aantoonbaar maximaal 4 uur per dag voor lessen/ activiteiten en maximaal 5 uur per dag bij buitenritten en niet meer dan 18 uur per week.	Goed	3
De belasting per pony/paard is niet aantoonbaar en/of de paarden worden zwaarder belast dan de gestelde norm.	Voldoet niet	0

LET OP!

Het gewicht van de ruiter kan er voor zorgen dat de paarden te zwaar belast worden. FNRS adviseert ondernemers een beleid op te stellen om te zware belasting van paarden en pony's te voorkomen. Het is aan de ondernemer te bepalen hoe dit beleid past bij de paarden en de bedrijfsvoering. Voor FNRS-ondernemers is een informatiedocument beschikbaar op de website van de FNRS.

Paardenbestand afgestemd op de doelgroep (M)

Paarden zijn van goede kwaliteit, betrouwbaar en voldoende geschikt voor de verschillende doelgroepen van de manege. Er wordt gekeken naar de niveaus beginner, gevorderd en vergevorderd. Ruiters kunnen doorgroeien naar een hoger niveau, met daarvoor geschikte paarden.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Paarden zijn van goede kwaliteit en betrouwbaarheid en voldoen aan de behoefte van de doelgroep van de manege.	Goed	2
Paarden zijn van voldoende kwaliteit en betrouwbaar en voldoen aan de behoefte van de doelgroep van de manege.	Voldoende	1
Paarden zijn niet van voldoende kwaliteit en/of betrouwbaar en voldoen te weinig aan de behoefte van de doelgroep van de manege.	Voldoet niet	0

Huisvesting en vrije beweging

Boxmaten en vrije beweging zijn belangrijke criteria voor het welzijn van de paarden. Omdat de maten van de box en het aantal uren op een weide of paddock in relatie tot elkaar staan, worden de punten bij elkaar opgeteld. Voor de vrije beweging, contactmogelijkheid en boxmaat moet samen **minimaal 15 punten** worden gehaald. Zie onderstaand schema voor de punten die minimaal behaald moeten worden voor 3, 4 of 5 sterren.

Beoordelingscriteria	Punten
Basiseis	minimaal 15
3 sterren	minimaal 17
4 sterren	minimaal 20
5 sterren	22 of meer

Kan uw bedrijf niet voldoen aan deze basiseis, dan krijgt u gelegenheid om verbeteringen door te voeren zodat uw bedrijf aan deze basiseis op het gebied van welzijn voldoet. De FNRS zal samen met de ondernemer een plan van aanpak opstellen.

LET OP!

Stands als vaste verblijfplaats zijn verboden. Het is toegestaan om paarden voor korte tijd aan te binden met als doel (hoef)verzorging, het verrichten van medische handelingen, eten, opzadelen of tijdens pauze bij buitenritten en evenementen/wedstrijden.

Huisvesting paarden (M) (P) (I)

De huisvesting van de paarden voldoet aan de basiseis. De puntentelling wordt volgens onderstaand schema verdeeld.

Bij de beoordeling van dit hoofdstuk wordt de vrije beweging en contactmogelijkheid samen beoordeeld. Dus een kleinere boxmaat kan gecompenseerd worden met luik/ weidegang/ paddock/ vrije uitloop. Indien alle boxen te klein zijn en de paarden niet of niet voldoende vrije beweging krijgen, worden geen punten toegekend. In bijlage 3 treft u een schema van boxmaten gebaseerd op de schofthoogte van paarden en pony's. Dit schema is een hulpmiddel voor de ondernemer om inzicht te krijgen in welke boxmaat er nodig is bij de schofthoogte van het paard of de pony.

Indien er een buiten- en/of binnenluik in de stal is, kunnen er extra punten toegekend.

TIP

Tijdens de keuring wordt beoordeeld of de huisvesting van de paarden en pony's voldoet aan de norm. Als niet alle stallen dezelfde afmeting hebben kan een plattegrond of schema hulp bieden om snel inzicht te krijgen. Een bouwtekening of een kopie van een ontruimingsplan kan worden ingetekend. In bijlage 4 is een voorbeeld van een indeling beschikbaar die ook te downloaden is vanaf de website van de FNRS.

LET OP!

Indien voor de huisvesting, contactmogelijkheid en/of vrije beweging te weinig punten worden gescoord, wordt samen met de FNRS een verbeterplan opgesteld. Bij dit plan wordt rekening gehouden met de mogelijkheden op de accommodatie maar staat het welzijn van de paarden centraal.
Voor de boxmaat dient te allen tijde 1 punt te worden gescoord. Indien dit niet het geval is, zal de FNRS contact opnemen om een verbeterplan op te stellen met de ondernemer.

Algemeen
Huisvesting en vrije beweging
Stalklimaat en -bedding
Voer en drinkwater
Gezondheid en beleid

Beoordelingscriteria boxmaat	100%	80%	50%
De boxmaat voldoet aan de basisnorm voor paarden; 3,0 x 3,0 m. (9 m^2) en pony's 2,50 x 2,50 m. (6,25 m^2). Er zijn geen stands aanwezig.	3	2	1
De paarden hebben een huisvesting die voldoet aan de welzijnsnorm: (2x stokmaat)². Voor groepstallen geldt: Aantal paarden * (2/3 van (2x stokmaat)²) Plafondhoogte is minimaal 1 meter boven de stokmaat.	5	4	3

Beoordelingscriteria luik of vrije uitloop	>80%	50%	20%
Extra punt: boxen zijn voorzien van een buiten- en/of binnenluik.	3	2	1
Extra punt: boxen zijn voorzien van een vrije uitloop naar buiten vanuit de stal.	3	2	1

LET OP!

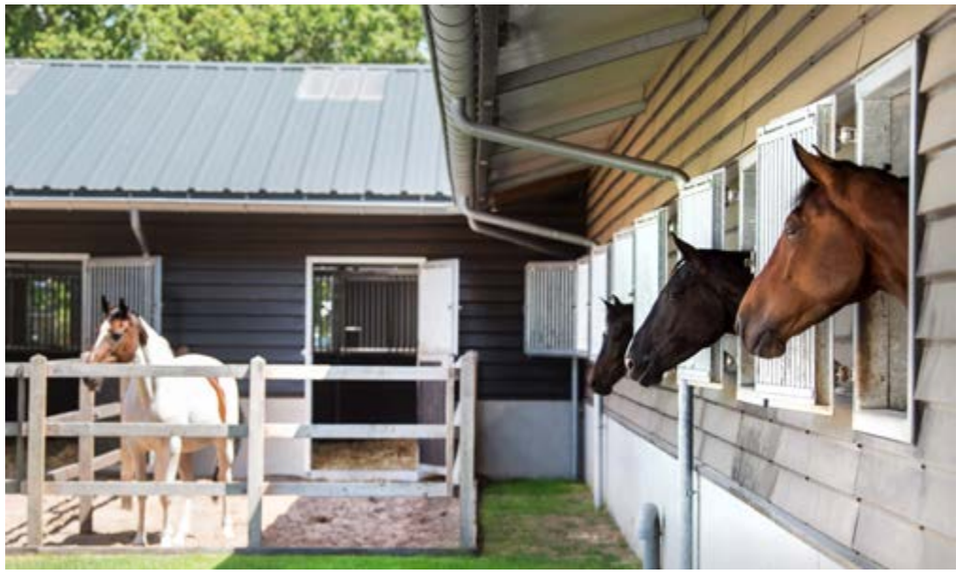
Indien de stal een luik heeft waar het paard zijn hoofd/ hals buiten de box kan steken of als er een open tussenwand tussen de boxen is, wordt bij het staloppervlakte 1,5 m^2 opgeteld. Een open tussenwand wordt niet meegenomen als extra binnenluik in de beoordeling. Bij een binnenluik dienen de gangpaden voldoende ruimte te hebben om een persoon veilig te laten passeren (minimaal 1 meter zonder dat het paard de persoon kan raken). Het heeft wel de voorkeur om, indien mogelijk, de paarden te wisselen van box indien voor een groter paard een ruimere box vrijgemaakt kan worden.

Bij groepshuisvesting vanaf 2 paarden wordt minimaal 2/3 van de stokmaat gerekend.

Indien een bedrijf in aanmerking voor sterren wil komen, moet de huisvesting aan de norm (2x stokmaat)² voldoen. Het doel voor de komende jaren is om alle stallen aan deze afmeting te laten voldoen. In 2040 dienen alle stallen aan deze eisen te voldoen. Voor bedrijven met 3, 4 en 5 sterren geldt voor de komende jaren onderstaand uitfaseringsmodel:
5 sterren in 2025: 80% voldoende grote stallen
5 sterren in 2027: 100% voldoende grote stallen
4 sterren in 2030
3 sterren in 2035
alle leden in 2040

Bij nieuwbouw dient het bedrijf direct te voldoen aan de richtlijnen voor huisvesting van (2x stokmaat)².

Kijk voor meer informatie over huisvesting op ons YouTube-kanaal.

Paardenwelzijn

Algemeen

Huisvesting en vrije beweging

Stalklimaat en -bedding

Voer en drinkwater

Gezondheid en beleid

Contactmogelijkheid met soortgenoten (M) (P) (I)

Paarden zijn kuddedieren, zij moeten contact kunnen maken met soortgenoten. Tijdens de keuring wordt op de volgende zaken gelet:

Beoordelingscriteria	Punten
Alles tussenwanden bevatten traliewerk of zijn aan de bovenzijde open over de gehele lengte.	5
Alle tussenwanden bevatten een contactluik of (deels) traliewerk.	4
Bij minimaal 75% van de boxen zijn contactluiken of (deels) traliewerk van toepassing	3
Bij minimaal 50% van de boxen zijn contactluiken of (deels) traliewerk van toepassing	2
Dichte tussenwanden; paarden kunnen wel het paard aan de overkant van het gangpad zien	1
Paarden kunnen geen contact maken	0

LET OP!

Fysiek contact heeft de voorkeur echter is de minimale eis dat de paarden elke dag zicht op andere paarden hebben (op stal of daarbuiten).

Uren vrije beweging (M) (P) (I)

Paarden krijgen minimaal een half uur vrije beweging per dag. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de boxmaat voldoet aan de nieuwe richtlijn (2x stokmaat)². Indien er een kleinere box is, is de vrije beweging minimaal 1 uur per dag. Hier kan van worden afgeweken als de weersomstandigheden extreem zijn en het voor het welzijn van het paard niet acceptabel is dat zij buiten komen. Er kan dan tijdelijk worden afgeweken van de uren vrije beweging. Paarden die boxrust nodig hebben in verband met kreupel of quarantaine worden uitgezonderd.

LET OP!

Uitgangspunt is dat er altijd gestreefd wordt dat de paarden dagelijks minimaal een half uur vrije beweging in de buitenlucht hebben. Wanneer dat door bepaalde omstandigheden niet mogelijk is dan scoort men op dit onderdeel 0 of maximaal 1 punt afhankelijk van de invulling van de vrije beweging. Bij stallen met kleinere boxen moet er hoger gescoord worden op vrije beweging ter compensatie van de beperkte bewegingsmogelijkheden op stal.

***Vrij bewegen** betekent los kunnen lopen en een kort sprintje kunnen maken. Dit kan in de weide, paddock, paddock paradise of de rijbaan.*

*Onder **bewegen** wordt verstaan: rijden, stap- of trainingsmolen, longeercircel en wandelen. Paarden moeten elke dag buiten de box kunnen bewegen, dus elke dag uit de box komen. Minimaal bewegen: 16 uur bij boxen die aan de welzijnsnormen voldoen (2x stokmaat)²/20 uur per week als de boxen 20% kleiner zijn.*

De ondernemer heeft de zorgplicht dat de pensionpaarden minimaal elke dag uit de box komen voor (vrije) beweging.

Beoordelingscriteria uren vrije beweging (zomer)	Punten
Paarden staan 7 dagen per week minimaal 4 uur per dag buiten op een ruim weideperceel. Er is water beschikbaar.	8
Paarden staan 7 dagen per week gemiddeld 4 uur per dag buiten op een klein weideperceel of in paddocks. Paddocks voldoen aan de minimaal vereiste afmetingen en er is ruwvoer en water beschikbaar.	5
Paarden krijgen 7 dagen per week minimaal 3 uur per dag buiten vrije beweging in weide of paddock. Paddocks voldoen aan de minimaal vereiste afmetingen en er is water beschikbaar.	4
Paarden krijgen 6 dagen per week minimaal 2 uur per dag buiten vrije beweging en twee keer per week een extra uur.	3
Paarden krijgen minimaal 6 dagen per week 30 minuten buiten vrije beweging.	2
Paarden krijgen minimaal 4 dagen per week 30 minuten buiten vrije beweging.	1
Paarden krijgen minder dan 4 dagen per week, minimaal 30 minuten vrije beweging per dag.	0
Extra punt: paarden hebben een aaneengesloten rustperiode (vakantie) van 3 weken of meer op een weideperceel. N.b. Dit extra punt wordt alleen toegekend indien voor het aantal uren vrije beweging in zowel zomer als winterperiode beide minimaal 1 punt (dus totaal 2 punten) is behaald.	1

Kijk voor meer informatie over vrije beweging op ons YouTube-kanaal.

Beoordelingscriteria uren vrije beweging (winter)	Punten
Paarden staan 7 dagen per week minimaal 2,5 uur per dag buiten in weide of paddocks. De paddocks voldoen aan de minimaal vereiste afmetingen.	6
Paarden krijgen 7 dagen per week minimaal 1,5 uur per dag buiten vrije beweging in weide of paddocks. De paddocks voldoen aan de minimaal vereiste afmetingen.	4
Paarden krijgen 6 dagen per week minimaal 1 uur per dag buiten of binnen vrije beweging en 1 keer per week een extra uur.	3
Paarden krijgen minimaal 6 dagen per week 30 minuten buiten of binnen vrije beweging.	2
Paarden krijgen minimaal 4 dagen per week 30 minuten buiten of binnen vrije beweging.	1
Paarden krijgen minder dan 4 dagen per week, minimaal 30 minuten vrije beweging per dag.	0

LET OP!

Weide *wordt als weide aangemerkt als er gras staat. Kapot gelopen weide waar geen gras meer staat wordt als paddock gezien.*

Een ***paddock*** *is een buitenruimte waar paarden of pony's alleen of in een groep naar buiten kunnen en gedurende het gehele jaar toegankelijk is. Er is goede afwatering en er is voldoende ruimte voor paarden. Onder voldoende ruimte wordt verstaan dat en paard een kort sprintje kan maken waarvoor vijf galopsprongen wordt aangehouden. De afmeting van de paddock is dan ongeveer 7,5 x 15 meter.*

Stalklimaat en -bedding

Stalklimaat (M) (P) (I)

Het stalklimaat is voldoende. Dat houdt in dat er voldoende licht en frisse lucht is. Daarnaast wordt er geen tocht, schimmel, condens of overmatig stof geconstateerd.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Het stalklimaat is goed. Alle stallen hebben een goede ventilatie.	Goed	2
Het stalklimaat is voldoende. Het merendeel (>60%) van de stallen heeft een goede ventilatie maar nog niet overal is het goed.	Voldoende	1
Het stalklimaat is matig tot slecht.	Voldoet niet	0

TIP

Strooi de boxen op als de paarden buiten staan zodat de paarden minder stof inademen.

(Stal)bedding binnen en buiten (M) (P) (I)

De bedding voor de paarden dient schoon en droog te zijn. Dat geldt voor zowel binnen als buiten. Voor de bedding van groepshuisvesting geldt: in een deel van de groepshuisvesting moet een droge/ schone bedding zijn waar de paarden kunnen liggen.
Bedding buiten: paarden die dag en nacht buiten verblijven beschikken over een droge en schone ligplaats met voldoende ruimte voor alle paarden.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
De bedding is goed. Alle stallen hebben een goede bedding.	Goed	2
De bedding is voldoende. Het merendeel (>60%) van de stallen heeft een goede bedding.	Voldoende	1
De bedding is matig tot slecht.	Voldoet niet	0

TIP

De voorkeur voor de bedding in de boxen is stro. Stro is een vorm van ruwvoer en op deze manier hebben de paarden de mogelijkheid om te eten.

Schuilstal of protocol extreme weersomstandigheden (M) (P) (I)

FNRS adviseert een protocol voor extreme weersomstandigheden te maken of een schuilstal te realiseren. Dit wordt niet meegenomen in de puntentelling.

TIP

Paarden die dag en nacht buitenstaan moeten voldoende beschutting hebben bij extreme weersomstandigheden (koud of warm weer of stormachtig en nat weer). De beschutting kan bestaan uit een schuilstal, bomen of struike n. Als er geen beschutting mogelijk is om reden van ruimtelijke ordening dan moet het protocol extreme weersomstandigheden voor paarden worden gebruikt. Dat kunt u vinden op de website van de Sectorraad Paarden.

De FNRS kan advies geven bij het verkrijgen van een vergunning voor het bouwen van een schuilstal.

Voer en drinkwater

Paarden behoren zoveel mogelijk de hele dag over ruwvoer en water te beschikken. Een voerschema is belangrijk om zo het ruwvoer en krachtvoer goed te verdelen over de 24 uur, afgestemd op het individuele paard. Voor het berekenen van de hoeveelheid ruwvoer kan grofweg worden uitgegaan van 2% van het lichaamsgewicht aan droge stof (hooi/kuil). Van belang is om voor de nacht een grotere portie te geven en in de ochtend te starten met ruwvoer. Verdeel het krachtvoer ook over meerdere keren per dag, maar geef dat niet vlak voor de arbeid.

De drinkbakken en voerbakken moeten schoon, goed bereikbaar zijn en passend bij de stokmaat van het paard. Voor paarden die in een groep worden gehouden moet voor de paarden voldoende voer beschikbaar zijn en voldoende ruimte om bij het voer te komen.

Drinkwater binnen (M) (P) (I)

Alle paarden hebben vrij toegang tot voldoende schoon drinkwater binnen op alle locaties waar een paard langer dan 4 uur staat. Dit is een minimale eis.

Drinkwater buiten (M) (P) (I)

Alle paarden hebben vrij toegang tot voldoende schoon drinkwater buiten op alle locaties waar een paard langer dan 4 uur staat. Dit is een minimale eis

Toegang tot voldoende ruwvoer (M) (P) (I)

Er wordt minimaal twee maal daags voldoende ruwvoer aangeboden, tenzij er sprake is van beweiding in een weide met voldoende kwaliteit gras. Indien een slowfeeder gebruikt wordt dient deze van voldoende ruwvoer te zijn voorzien voor de gehele dag of tijdig te worden bijgevuld. Maximale tijd tussen ruwvoerbeurten is 10 uur en daarvan mogen de paarden maximaal 6 uur zonder ruwvoer zijn.

LET OP!

De richtlijn voor ruwvoer is: een paard heeft 1,5 tot 2% van zijn lichaamsgewicht aan ruwvoer nodig per dag. De kwaliteit en vochtigheid van het ruwvoer is van belang. Rekenvoorbeeld: een paard van 600 kg = 9 tot 12 kg hooi of 10,5 tot 14 kg kuil per dag.

Beoordelingscriteria	Punten
Drie ruwvoerbeurten of onbeperkt ruwvoer, eventueel door gebruik van een slowfeeder.	3
Twee ruwvoerbeurten per dag.	2
Een ruwvoerbeurt per dag.	0

Kwaliteit ruwvoer (M) (P) (I)

Het ruwvoer dient van voldoende kwaliteit te zijn, geen schimmel of muf ruikend voer. Dit is een minimale eis.

TIP

Gezien de werking van de darmen is het beter om de paarden 's ochtends eerst ruwvoer te geven en daarna pas krachtvoer. Ruwvoer brengt immers de productie van speeksel en het maagdarmstelsel van het paard op gang en het krachtvoer daarna wordt dan beter opgenomen in het lichaam. Geef niet meer dan 2 kg krachtvoer per portie.

Voermanagementsysteem (M) (P) (I)

Middels bordjes, een managementsysteem of lijsten is inzichtelijk hoeveel ieder paard aan voer dient te krijgen. Het voermanagement is aantoonbaar. Voor de sterren zijn hier extra punten te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een aantoonbaar voermanagementsysteem.	1
Voermanagement is niet aanwezig.	0

Voeranalyse (M) (P) (I)

FNRS adviseert een voeranalyse uit te voeren. Dit wordt niet meegenomen in de puntentelling.

TIP

Het is aan te raden om uw ruwvoer te laten analyseren. Als het ruwvoer van goede kwaliteit is, kan vaak minder krachtvoer worden verstrekt. Dit zorgt er voor dat de paarden op de juiste wijze worden gevoerd en dat kan voorkomen dat paarden te dik of te dun worden.

Wateranalyse (M) (P) (I)

FNRS adviseert een wateranalyse uit te voeren. Dit wordt niet meegenomen in de puntentelling.

TIP

Bij veel bedrijven wordt grond- en/of slootwater gebruikt als drinkwater. Het is aan te raden eens per drie jaar dit water te laten analyseren.

Gezondheid en beleid

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar het management rondom de gezondheid van de paarden.

Vaccinatie (M) (P) (I)

Het vaccineren van paarden tegen ziektes is verstandig. Minimaal eens per jaar vaccineren is een basiseis. De inspecteur neemt een steekproef van de paspoorten.

Beoordelingscriteria	Punten
Vaccineren tegen influenza/tetanus voor alle paarden is centraal geregeld in het bedrijf.	2
Alle paarden worden tegen influenza/tetanus gevaccineerd.	1
Niet alle paarden worden gevaccineerd.	0
Extra punt: aanvullend wordt er ook gevaccineerd tegen: droes, rhinopneunomie en/of het westnijlvirus.	1

Paspoorten (M) (P) (I)

De paspoorten van alle paarden op het bedrijf zijn aanwezig. Dit wordt middels een steekproef gecontroleerd. Een kopie van het paspoort is niet voldoende.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Paardenpaspoorten zijn aanwezig.	Goed	1
Paardenpaspoorten zijn niet aanwezig.	Voldoet niet	0

Ontwormen (M) (P) (I)

Alle paarden dienen ontwormd te zijn. Er is een aantoonbaar ontwormbeleid aanwezig.

Beoordelingscriteria *****	Score	Punten
Alle paarden worden periodiek (minimaal eens per jaar) ontwormd aan de hand van wormentest of mestonderzoek.	Goed	2
Alle paarden worden jaarlijks ontwormd.	Voldoende	1
Paarden worden niet ontwormd of slechts een deel van de paarden wordt ontwormd.	Voldoet niet	0

Gebitsverzorging (M)

De goede gezondheid van het paard is een basiseis voor het FNRS-lidmaatschap. De gebitsverzorging wordt meegenomen in de beoordeling van de algemene indruk van het paard. Extra punten voor de sterren zijn te verdienen voor een beleid op gebitsverzorging.

Een goed gebit is belangrijk voor het paard zodat ze goed kunnen eten en de conditie op peil kunnen houden. De kwaliteit van het gebit moet regelmatig worden gecontroleerd door een erkende gebitsverzorger. De gebitsverzorger kan afwijkingen behandelen en adviseren met welke regelmaat controle/ behandeling nodig is.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Alle paarden worden aantoonbaar periodiek verzorgt aan het gebit.	2

Hoefverzorging (M)

De algemene gezondheid van het paard is een basiseis voor het FNRS-lidmaatschap. De hoefverzorging wordt meegenomen in de beoordeling van de algemene indruk van het paard. Extra punten voor de sterren zijn te verdienen voor een algemeen beleid op hoef-verzorging.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Alle paarden worden aantoonbaar periodiek verzorgt aan de hoeven.	2

Veterinaire begeleiding (I)

Voor sport- en trainingsactiviteiten is het van belang de paarden veterinair te laten begeleiden om deze naar het hogere niveau (Z-niveau en hoger) te brengen. Voor sterren worden hier de volgen-de punten aan toegekend:

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is structurele begeleiding, deze is schriftelijk aantoon-baar.	2
Er is wel begeleiding maar niet structureel of niet vol-doende schriftelijk aantoonbaar.	1
Er is geen aantoonbaar beleid op begeleiding of het is niet geregeld.	0

Orde en netheid

Bedrijven aangesloten bij de FNRS zijn schoon en netjes. Daarom wordt tijdens de keuring gelet op een aantal items. Dit zijn basiseisen van de FNRS. Aanvullend kan men extra punten verdienen voor de sterren. De items van orde en netheid zijn gegroepeerd in netheid gebouw, netheid erf, netheid binnen en netheid van de sanitaire voorziening waaronder toiletruimte.

Orde en netheid

Netheid gebouw

Netheid erf

Netheid binnen

Netheid sanitaire voorzieningen

Opslag fourage en machines

De inspecteur geeft van al zijn indrukken per item een gemiddelde beoordeling. Indien de netheid van het gebouw, netheid van het erf, netheid binnen en netheid toilet goed scoort, worden er voor de sterren 2 extra punten toegekend. Daarmee worden zeer goed onderhouden gebouwen extra beloond.

Netheid gebouw

De inspecteur bekijkt de gebouwen en geeft een score op de staat van onderhoud. De in dit hoofdstuk benoemde items worden daarbij bekeken en volgens onderstaand schema beoordeeld. De items die horen bij netheid van het gebouw zijn een basiseis. Alle items dienen minimaal voldoende te scoren.

Beoordelingscriteria	Punten
Onderhoud is goed.	3
Onderhoud is voldoende.	2
Onderhoud is matig.	1
Onderhoud is slecht, voldoet niet.	0

Gevels (M) (P) (I)

De gevels zien er netjes en goed onderhouden uit.

Kozijnen (M) (P) (I)

Het schilderwerk van de kozijnen is goed. Er is geen afbladderende verf of een rot kozijn. FNRS adviseert een onderhoudsschema te maken voor het schilderwerk.

Dakgoten (M) (P) (I)

De dakgoten zijn schoon, heel en functioneren naar behoren. De afwatering functioneert goed.

Dak (M) (P) (I)

Het dak is netjes onderhouden. Er zitten geen gaten in het dak. Doorzichtige dakplaten zijn schoon en daadwerkelijk lichtdoorlatend.

Netheid stalgangen (M) (P) (I)

De stalgangen zijn opgeruimd en stofvrij. Er is geen overdaad aan spinnenwebben. De aanwezige ramen zijn schoon.

TIP

Het gebruik van de bladblazer wordt afgeraden, tenzij alle paarden buiten zijn. Sprenkel water voor het vegen/blazen, dit geeft de minste stofverplaatsing. Zie voor meer informatie over het gebruik van de bladblazer bij paarden de website van de FNRS.

Netheid binnenrijbaan (M) (P) (I)

De binnenrijbanen zijn opgeruimd, vlak en stofvrij. Er is geen overdaad aan spinnenwebben. De aanwezige ramen zijn schoon.

Netheid buitenrijbaan (M) (P) (I)

De buitenrijbanen zijn opgeruimd en vlak. Er is geen overdaad aan onkruid.

Kijk voor meer informatie over orde en netheid buiten op ons YouTube-kanaal.

Netheid gebouw
Netheid erf
Netheid binnen
Netheid sanitaire voorzieningen
Opslag fourage en machines

Netheid erf

De inspecteur bekijkt het erf en geeft een score op de staat van onderhoud. Het erf, toegangsweg, omheining, parkeerterrein en weide worden daarbij bekeken.

Toegangsweg, erf en parkeerterrein (M) (P) (I)

De toegangsweg is verhard en ziet er verzorgd uit. Onder verhard wordt verstaan, geasfalteerd, bestraat of grind/gebroken puin. Tijdens de beoordeling wordt ook gekeken of de toegangsweg vlak is en of er geen gaten of kuilen in de bestrating zitten. De bestrating wordt tot aan de entree beoordeeld.

Het erf ziet er opgeruimd uit. Er is een centrale opslag voor kruiwagens, machines e.d. Het onkruid is verwijderd en het groen is onderhouden.

Beoordelingscriteria	Punten
Onderhoud is goed.	3
Onderhoud is voldoende.	2
Onderhoud is matig.	1
Onderhoud is slecht, voldoet niet.	0

Verhard erf en parkeerterrein (M) (P) (I)

Voor de sterren zijn voor het buitenterrein extra punten te verdienen. Voor asfaltering en goede afwatering kunnen extra punten worden gegeven. Voor elk van de onderstaande onderwerpen zijn twee extra punten te verdienen:

Beoordelingscriteria *****	Punten
Parkeerterrein en erf zijn bestraat/ geasfalteerd, kent een goede afwatering en is verzorgd.	4
Parkeerterrein en erf zijn (deels) verhard en kent een redelijke afwatering.	2
Parkeerterrein en erf zijn onverhard en heeft een slechte afwatering.	0

Mestopslag (M) (P) (I)

De mestopslag dient er netjes uit te zien en heeft voldoende capaciteit voor de aanwezige mest. De mestopslag dient te voldoen aan het activiteitenbesluit milieubeheer en aan de algemene plaatselijke verordening. Het heeft de voorkeur om de mestopslag middels een rand af te bakenen zodat de mest niet weg kan drijven. Een hogere rand zorgt er ook voor dat het stro niet weg kan waaien. Indien de mest wordt opgehaald op de dag van het uitmesten, dan is een kleinere mestopslag voldoende.

Als er gekeurd wordt op een dag dat er uitgemest wordt, zal daar in de beoordeling rekening mee gehouden worden.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Mestopslag is uit zicht van klanten door middel van een omheining of apart deel van het terrein en/of de mest wordt op dag van uitmesten opgehaald.	Goed	2
Mestopslag geeft een nette indruk.	Voldoende	1
Mestopslag ziet er niet netjes uit.	Voldoet niet	0

TIP

De opslag van mest is een onderdeel van de milieuvergunning. Raadpleeg uw gemeente voor meer informatie over de regels voor uw accommodatie.

Erfafsluiting en -omheining (M) (P) (I)

Een erfafsluiting is een basiseis voor Stichting Veilige Paardensport. Voor sterren zijn extra punten te verdienen indien er een vaste erfafsluiting en omheining is. Een ketting is geen vaste erfafsluiting.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Erfafsluiting en -omheining is een vaste voorziening. Deze ziet er goed onderhouden uit.	2
Erfafsluiting of -omheining is een vaste voorziening. Deze ziet er goed onderhouden uit.	1
Erfafsluiting en -omheining is geen vaste voorziening.	0

Orde en netheid

Netheid gebouw

Netheid erf

Netheid binnen

Netheid sanitaire voorzieningen

Opslag fourage en machines

Omheining van de weide (M) (P) (I)

Omheining is gemaakt als vaste voorziening en goed onderhouden. De omheining heeft een eenduidig aanzicht en is voorzien van stevige palen en het draad is strak gemonteerd. Voor sterren zijn extra punten te verdienen indien er een vaste omheining is.

Beoordelingscriteria *****	Punten
De gehele omheining bestaat uit minimaal twee regels en ziet er strak, glad en goed onderhouden uit.	2
Groot gedeelte van de omheinging ziet er strak, glad en goed onderhouden uit	1
Omheining voldoet aan de basiseisen.	0

Conditie weide (M) (P) (I)

De conditie van de weide is goed, de paarden kunnen op een droge grasbodem staan. De mest wordt regelmatig verwijderd en er is geen overmatig onkruid. Verwijderen van mest kan ook middels slepen. Er wordt vooral gekeken of er geen overmatige hopen mest in de weide liggen.

Een goede weide heeft graszoden. Zonder gras wordt de weide aangemerkt als paddock. Voor de sterren zijn onderstaande punten te verdienen.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Conditie van de weide is goed.	Goed	2
Conditie van de weide is voldoende.	Voldoende	1
Conditie van de weide is matig of slecht.	Voldoet niet	0

TIP

Giftige planten zorgen regelmatig voor gezondheidsproblemen bij paarden. Zorg dat er geen giftige planten in de weide groeien. Voorkom dat paarden bij giftige planten en struiken kunnen die langs de weide staan. Op de website van Paardenarts.nl kunt u meer lezen over giftige planten.

Conditie paddocks (M) (P) (I)

De conditie van de paddocks is goed en heeft een goede afwatering, de bodem is vlak en de omheining strak en netjes. De mest wordt regelmatig verwijderd.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Conditie van de paddock is goed.	Goed	2
Conditie van de paddock is voldoende.	Voldoende	1
Conditie van de paddock is matig of slecht.	Voldoet niet	0

Netheid binnen

Voor de netheid binnen worden de entree, kantine, ontvangstruimte en keuken beoordeeld. De netheid van de entree, kantine en ontvangstruimte zijn basiseisen en dienen minimaal voldoende te scoren. Indien op al deze basispunten “goed” wordt gescoord, wordt er voor de sterren 2 punten toegekend.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Onderhoud is goed.	Goed	2
Onderhoud is voldoende.	Voldoende	1
Onderhoud is matig of slecht.	Voldoet niet	0

Kantine/ontvangstruimte (M) (P) (I)

Voor een FNRS-bedrijf is het hebben van een verwarmde ontvangstruimte/ kantine een basiseis. Bedrijven die niet wekelijkse klanten ontvangen, kunnen deze ook in een priveruimte ontvangen. Deze ruimte dient er representatief uit te zien.

Netheid kantine/ontvangstruimte (M) (P) (I)

De vloeren, tafels en stoelen zijn goed onderhouden, schoon en de ruimte is opgeruimd. Gordijnen, lampen, deuren en ramen zijn schoon en geven een frisse indruk. De aanwezige decoraties zijn stofvrij.

Entree (M) (P) (I)

Er is een ruimte die duidelijk herkenbaar is als entree/hal aanwezig. Deze ruimte is schoon en opgeruimd. Indien er geen hal aanwezig is, zal de inspecteur n.v.t. invullen. Dit heeft geen invloed op de puntentelling.

Keuken (M) (P) (I)

De keuken is schoon en opgeruimd. Wettelijk dient een keuken te voldoen aan de HACCP-eisen. De keuring van deze normen wordt door NVWA gedaan en valt derhalve buiten de FNRS-keuring. De inspecteur van de FNRS bekijkt of de keuken netjes opgeruimd en schoon is. Indien er geen keuken aanwezig is, zal de inspecteur n.v.t. invullen. Dit heeft geen invloed op de puntentelling.

TIP

HACCP staat voor Hazard Analysis and Critical Control Points. Bij het verwerken van voedingsmiddelen kunnen er dingen mis gaan, wat de veiligheid van ons eten in gevaar brengt. Bedrijven die voedsel produceren of verwerken moeten mogelijke risico’s beschrijven in een voedselveiligheidsplan. Alle voedselverwerkers zijn verplicht een HACCP-plan op te stellen. Meer informatie over HACCP is te vinden op de website van het Voedingscentrum.

Kijk voor meer informatie over orde en netheid binnen op ons YouTube-kanaal.

Luxe entree (M) (P) (I)

De entree/hal is van duurzaam/ luxe materiaal. De hal is overzichtelijk en er hangt een routeaanduiding. De hal geeft een verzorgde indruk. Met duurzaam wordt bedoeld dat er degelijk materiaal is gebruikt geschikt voor een langere levensduur. Hier zijn nul, één of twee punten voor de sterren mee te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
De entree heeft een luxe uitstraling.	2
Entree heeft deels een luxe uitstraling.	1
Entree heeft geen luxe uitstraling.	0

Luxe kantine/ontvangstruimte (M) (P) (I)

Meubilair is van duurzaam/ luxe materiaal, de aankleding geeft een frisse en gezellige uitstraling. Met duurzaam wordt bedoeld dat er degelijk materiaal is gebruikt geschikt voor een langere levensduur. Hier zijn nul, één of twee punten voor de sterren mee te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
De kantine/ontvangstruimte heeft een luxe uitstraling.	2
De kantine/ontvangstruimte heeft deels een luxe uitstraling.	1
De kantine/ontvangstruimte heeft geen luxe uitstraling.	0

Luxe keuken (M) (P) (I)

De werkruimte in de keuken is van duurzaam materiaal. Met duurzaam wordt bedoeld dat er degelijk materiaal is gebruikt geschikt voor een langere levensduur. Er is keukenapparatuur om eenvoudige maaltijden te bereiden. Het magazijn en de kasten hebben een duurzame uitstraling en de indeling is overzichtelijk. Tijdens evenementen is er een uitgebreide menukaart beschikbaar. Hier zijn nul, één of twee punten voor de sterren mee te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
De keuken heeft een luxe uitstraling.	2
De keuken heeft deels een luxe uitstraling.	1
De keuken heeft geen luxe uitstraling.	0

Rijbaanregels en vluchtplan (M) (P) (I)

Indien de rijbaanregels en vluchtplan netjes opgehangen worden in bijvoorbeeld een lijst of achter (plexi)glas, worden voor de sterren extra punten toegekend. Onderstaande puntentelling wordt gehanteerd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
De rijbaanregels en een duidelijk vluchtplan zijn zichtbaar aanwezig en hangen in een lijst of achter (plexi)glas.	2
De rijbaanregels en een duidelijk vluchtplan zijn zichtbaar aanwezig.	1
Er hangen geen rijbaanregels en vluchtplan.	0

Orde en netheid

Netheid gebouw

Netheid erf

Netheid binnen

Netheid sanitaire voorzieningen

Opslag fourage en machines

Netheid sanitaire voorzieningen

Als goede gastheer/-vrouw van uw ruiters en bezoekers is het noodzakelijk een nette toiletruimte/sanitaire voorziening te hebben.

Toiletten zijn schoon en fris (M) (P) (I)

De toiletruimte dient schoon en fris te zijn. De gasten kunnen hun handen wassen en drogen. Daarnaast is er voldoende toiletpapier en een wc-borstel aanwezig. Indien het niet schoon of matig schoon is worden en geen punten gegeven.

Beoordelingscriteria	Score	Punten
Toiletten hebben een complete uitrusting en zeer goed schoon.	Goed	2
Toiletten hebben een complete uitrusting en zijn redelijk schoon.	Voldoende	1
Toiletten hebben geen complete uitrusting en/of zijn niet schoon.	Voldoet niet	0

Capaciteit sanitair (M) (P) (I)

Voor de sanitaire faciliteiten zijn extra punten voor de sterren te verdienen bij voldoende capaciteit.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is voldoende sanitaire capaciteit voor de omvang van het klantenbestand en de aangeboden activiteiten.	2
Er is onvoldoende sanitaire capaciteit voor de omvang van het klantenbestand en de aangeboden activiteiten	0

Luxe sanitair (M) (P) (I)

Voor de sanitaire faciliteiten zijn extra punten voor de sterren te verdienen bij luxe sanitair.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Kwaliteit sanitair is luxe: wanden en vloer hebben een luxe en frisse uitstraling en zijn van alle accessoires voorzien (zeep, wc-borstel, prullenbak, closetrolhouder, handdoeken etc.)	2
Kwaliteit sanitair is niet luxe.	0

TIP

Bij nieuwe gebouwen dient er rekening gehouden te worden met de wettelijke eisen voor toegankelijkheid van het sanitair voor mindervaliden. Dit geldt zowel voor de toiletruimte als voor de algemene toegang.

Opslag fourage en machines

Voor de sterrenkeuring zijn voor de opslag van fourage en machines extra punten te verdienen. In de basis dient het overzichtelijk te zijn opgeruimd. Voor elke van de onderstaande onderwerpen zijn extra punten te verdienen.

Opslagruimte hooi en stro (M) (P) (I)

Hooi en stro is zoveel mogelijk overdekt en afsluitbaar opgeslagen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Opslagruimte hooi en stro overdekt en afsluitbaar (geen zeil).	2
Gedeelte van de hooi en stro is overdekt opgeslagen (geen zeil).	1
Geen overdekte opslagruimte voor hooi en stro.	0

Opslag kuilvoer (M) (P) (I)

Kuilvoer is zoveel mogelijk uit het directe zicht van klanten opgeslagen als men het terrein op komt.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Al het kuilvoer is uit het zicht opgeslagen.	2
Gedeelte van het kuilvoer is uit het zicht opgeslagen.	1
Kuilvoer is niet uit het zicht opgeslagen.	0

Opslag werktuigen (M) (P) (I)

Werktuigen zijn zoveel mogelijk uit het directe zicht van klanten en in een afgesloten ruimte geparkeerd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Werktuigen in volledig afgesloten ruimte uit het zicht, keurig opgeruimd.	2
Werktuigen in deels afgesloten ruimte uit het zicht, keurig opgeruimd.	1
Werktuigen in het zicht.	0

TIP

Uit het zicht is dat het vanuit de kantine en wanneer men het terrein op komt niet zichtbaar is

Inrichting faciliteiten

De inrichtingsfaciliteiten van de accommodatie worden in dit hoofdstuk beoordeeld. Bij de inrichtingsfaciliteiten wordt gekeken naar de ontvangstruimte en de stallen en stalgangen. Met ontvangstruimte wordt bedoeld: kantine, foyer of andere plaats om klanten te kunnen ontvangen.

Inrichting faciliteiten

Ontvangstruimte en algemeen

Stallen en stalgangen

Naast de basiseisen kan een FNRS-bedrijf extra punten halen voor de sterren op onderstaande onderwerpen.

Ontvangstruimte en algemeen

De openingstijden van een ontvangstruimte, menukaart, uitzicht op de rijbaan en een terras kan bij pension- en IST-bedrijven niet van toepassing zijn als er geen wedstrijden en evenementen worden georganiseerd. Indien er regelmatig gasten en/of publiek aanwezig is, worden deze punten wel beoordeeld.

Voor de ontvangstruimte en binneninrichting word gelet op de volgende items:

Voldoende zitplaatsen (M) (P) (I)

De ontvangstruimte heeft voldoende zitplaatsen voor de omvang van het klantenbestand en de aangeboden activiteiten. Daarnaast is er een functionerende verwarming aanwezig en is indien nodig de ruimte voldoende op temperatuur.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Ontvangstruimte ruim voldoende voor de omvang van het bedrijf.	2
Ontvangstruimte voldoende voor de omvang van het bedrijf.	1
Te kleine ontvangstruimte voor de omvang van het bedrijf.	0

Openingstijden en bediening (M) (P) (I)

In de ontvangstruimte is wel of geen bediening aanwezig. Er zijn voor de sterren onderstaande punten te verdienen.

Voor IST-bedrijven en pensionstallen kan dit punt niet van toepassing zijn.

Beoordelingscriteria *****	Punten
De ontvangstruimte is tijdens de dagelijkse activiteiten open, er is de gehele dag toezicht en een medewerker aanwezig.	3
De ontvangstruimte is tijdens de dagelijkse activiteiten open, ’s avonds is er een medewerker aanwezig.	2
De ontvangstruimte is tijdens de dagelijkse activiteiten open, er is zelfbediening en beperkt toezicht.	1

Menukaart (M) (P) (I)

Indien u bij een medewerker kan bestellen van een menukaart dan zijn er voor de sterren extra punten te verdienen. De punten gelden ook als dit alleen tijdens evenementen wordt aangeboden.

Met een eenvoudige menukaart wordt bedoeld dat er bijvoorbeeld alleen een tosti en of eenvoudige broodjes besteld kunnen worden. Denk bij een beperkte menukaart aan luxe belegde broodjes, warme snacks, soep, of een eenvoudige maaltijd geserveerd op servies (geen wegwerp servies).
Een uitgebreide menukaart zijn warme maaltijden, plateservice. De horeca is met bediening.

Voor IST-bedrijven en pensionstallen kan dit punt niet van toepassing zijn.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een uitgebreide menukaart aanwezig.	3
Er is een beperkte menukaart aanwezig.	2
Er is een eenvoudige kaart.	1
Er is geen menukaart.	0

Terras (M) (P) (I)

Er is een terras aanwezig. Het terras is voorzien van zitplaatsen, is onkruidvrij en ziet er netjes en verzorgd uit. Een overdekt terras wordt ook gezien als terras. Een buitenrookplaats telt niet als terras.

Voor IST-bedrijven kan dit punt niet van toepassing zijn.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een ruim terras aanwezig en ziet er zeer netjes en verzorgd uit.	2
Er is een terras aanwezig en ziet er voldoende netjes uit.	1
Er is geen terras aanwezig.	0

Uitzicht op de rijbaan (M) (P) (I)

Er is royaal uitzicht op de rijbaan vanuit de kantine. Er wordt een extra punt toegekend voor een terras met uitzicht op de rijbaan.
Voor IST-bedrijven kan dit punt niet van toepassing zijn.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Kantine is gelegen tussen twee rijbanen met royaal uitzicht op beide banen.	4
Kantine heeft over de gehele breedte van de korte of lange zijde uitzicht op de binnenrijbaan.	3
Uitzicht vanuit een kantine die niet breder is dan 10 tot 12 meter.	2
Alleen uitzicht vanuit een hoek of van achter een raam dat niet breder is dan 6 meter.	1
Extra punt: terras met uitzicht op de buitenrijbaan en/of evenemententerrein.	1

Stallen en stalgangen

Stallen en groepshuisvesting (M) (P) (I)

Voor stallen die solide van constructie zijn worden voor de sterren extra punten toegekend.
Van een solide constructie is sprake wanneer:

- Bij stenen bouwmateriaal: wanden voldoende dik, geen scheuren in beton/metselwerk, geen naar buitengedrukte wanden
- Houten wanden: geen losse planken, uitgevoerd in hardhout van minimaal 3 cm dikte; geen aangevreten planken
- Traliewerk; spijlen moeten op een zodanige afstand van elkaar staan dat hoofd, hoeven en benen niet beklemd kunnen raken. Spijlen moeten van voldoende dikte zijn; geen betonroosters als scheidingswand
- Deuren: schuifsysteem moet goed werken, deuren sluiten goed; en doorgangen zijn breed genoeg.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Alle stallen / groepshuisvesting zijn zeer solide van constructie en hebben een verzorgde uitstraling.	3
Meer dan 80% van de stallen / groephuisvesting is voldoende solide van constructie.	2
Meer dan 50% van de stallen / groephuisvesting is voldoende solide van constructie.	1
Een substantieel deel van de stallen / groepshuisvesting is matig solide van constructie. Het voldoet aan de eisen van de SVP.	Basiseis

Stalgangen (M) (P) (I)

Voor stalgangen die breder zijn dan de standaardmaat worden voor de sterren extra punten toegekend.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Het merendeel (minimaal 80%) van de stalgangen zijn breder dan 2,4 meter en hoger dan 2,3 meter.	2
De helft van de stalgangen zijn breder dan 2,4 meter en hoger dan 2,3 meter.	1
Stalgangen voldoen aan de basiseis SVP.	Basiseis

Marketing

FNRS is een ondernemersvereniging die werkt aan een duidelijke merkstrategie waarbij kwaliteit, veiligheid en welzijn belangrijke waardes zijn. Dit kunnen we met elkaar uitdragen. Bedrijven zijn erbij gebaat de marketing van het eigen bedrijf op orde te hebben. Bedrijven kunnen extra punten voor de sterren verdienen met onderstaande onderwerpen.

Marketing

FNRS-marketing

Website

Informatie voor klanten

Bedrijfskleding

FNRS-marketing

FNRS wil haar merk uitdragen. Door dit samen uit te dragen versterken wij het collectief. Het keuringsitem 5.1.1 is een basiseis. Voor alle overige items kunnen voor de sterren extra punten worden verdiend.

FNRS-uitingen (M) (P) (I)

FNRS-uitingen, zoals borden en vlaggen, zijn duidelijk aanwezig en zijn netjes. Het FNRS-bord zichtbaar voor bezoekers is een minimale eis.

Beoordelingscriteria	Punten
Er zijn meerdere duidelijke FNRS-uitingen aanwezig zoals borden en vlaggen. Deze hangen er netjes bij.	2
Er zijn duidelijke FNRS-uitingen aanwezig zoals borden en vlaggen. Deze hangen er netjes bij.	1
Er zijn geen duidelijke FNRS-uitingen, of de aanwezige FNRS-uitingen zijn niet netjes.	0

Overige borden/vlaggen (M) (P) (I)

Overige borden/vlaggen zoals sponsoring en eigen uitingen zijn aanwezig en netjes verzorgd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Overige borden/-vlaggen zijn aanwezig en netjes.	2
Overige borden/-vlaggen zijn niet netjes.	0

Marketing

FNRS-marketing
Website
Informatie voor klanten
Bedrijfskleding

Maakt gebruik van de KNHS-producten (M) (P) (I)

Maakt actief gebruik van KNHS-producten zoals ruiteropleiding Bixie&Friends/Brons/Zilver (bijv. F- of S-proeven) en/of KNHS-wedstrijden en/of Ruiter-/Menbewijs en/of biedt het Young Leader-Program aan. Proeven worden volgens de KNHS-ruiteropleiding uitgevoerd inclusief registratie van de resultaten.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Maakt actief gebruik van KNHS-producten. Per activiteit 1 punt, maximaal 3 punten.	1, 2 of 3

Neemt deel aan de FNRS-KNHS-competities (M)

Heeft in de afgelopen twee jaar deelgenomen aan de FNRS-KNHS-Zitcompetitie en/of FNRS-KNHS-Springcompetitie en/of VCN Carrousel.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Heeft in de afgelopen twee jaar deelgenomen aan de FNRS-KNHS-Zitcompetitie en/of FNRS-KNHS-Springcompetitie en/of VCN Carrousel. Per activiteit 1 punt.	1, 2 of 3

FNRS KNHS
>> PARTNERS IN PAARDRIJDEN

FNRS-bedrijvenzoeker (M) (P) (I)

FNRS adviseert de bedrijfsgegevens actueel te houden op de FNRS-bedrijvenzoeker. Dit wordt niet meegenomen in de punten-telling.

TIP

FNRS-bedrijven zijn zichtbaar op de bedrijvenzoeker op de web-site van de FNRS . Op deze website is uw bedrijf vindbaar en staan uw faciliteiten duidelijk vermeld. Ook is het mogelijk om uw bedrijfslogo, een korte beschrijving over uw bedrijf te plaatsen en meerdere medewerkers toe te voegen. U kunt deze gegevens zelf up-to-date maken. Hoe? Klik hier voor een handleiding of neem contact op met de FNRS-Ondernemersdesk. Zij helpen u graag op weg.

Deelname Open Manegedagen (M)

FNRS adviseert jaarlijkse deel te nemen aan de Open Manegedagen. Dit wordt niet meegenomen in de puntentelling.

TIP

Het deelnemen aan de Open Manegedagen is een goede manier om nieuwe klanten te trekken, maar ook voor de promotie van de paardensport is het belangrijk te laten zien hoe het er bij FNRS-bedrijven aan toe gaat. Doet u ook mee? Kijk hiervoor op de website van de Open Manegedagen.

Marketing

FNRS-marketing

Website

Informatie voor klanten

Bedrijfskleding

Website

Een goede website bevat een aantal standaard onderdelen. Voor de bedrijven die voor sterren in aanmerking willen komen zijn met onderstaande onderwerpen extra punten te verdienen.

NAW-gegevens online (M) (P) (I)

U heeft een overzichtelijke website/sociale media met NAW- en telefoongegevens. Daarnaast wordt deze ook regelmatig geactualiseerd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Overzichtelijke website en sociale media met actuele NAW- en telefoongegevens.	2
Overzichtelijke website of sociale media met actuele NAW- en telefoongegevens.	1
Geen overzichtelijke website/sociale media met actuele NAW- en telefoongegevens.	0

Uitleg over kwaliteit veiligheid en welzijn (M) (P) (I)

FNRS en haar leden staan voor kwaliteit, veiligheid en welzijn. Dit dragen wij met elkaar uit. Om duidelijk te maken wat dit betekent is het goed om de informatie duidelijk op de website en/ of bij de accommodatie te communiceren. Voor de sterren zijn hier extra punten mee te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Heeft duidelijke uitleg over kwaliteit, veiligheid en welzijn op de website en/of voor de klanten duidelijk zichtbaar op de accommodatie.	2
Geen duidelijke uitleg over kwaliteit, veiligheid en welzijn op de website en/of voor de klanten duidelijk zichtbaar op de accommodatie.	0

TIP

FNRS heeft een tekst beschikbaar over kwaliteit, veiligheid en welzijn. Deze tekst kunt u gebruiken in uw communicatie. De voorbeeldteksten zijn voor FNRS-leden beschikbaar op de website van de FNRS.

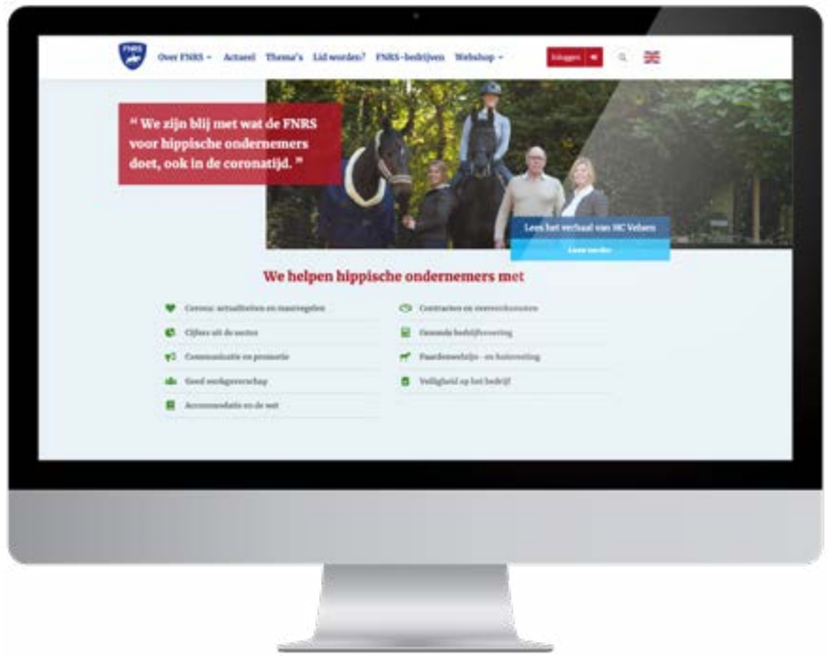
Marketing

FNRS-marketing

Website

Informatie voor klanten

Bedrijfskleding

Links naar FNRS, KNHS en SVP (M) (P) (I)

Voor de sterren wordt er gekeken of er een link naar onderstaande bedrijven op de website is geplaatst.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Website bevat actuele logo's en links naar FNRS, KNHS en SVP.	2
Website bevat geen actuele logo's en links naar FNRS, KNHS en SVP.	0

TIP

Met bovenstaande onderwerpen zijn punten te verdienen voor de sterren. Daarnaast adviseert FNRS om minimaal onderstaande punten ook door de voeren op uw website:
De vindbaarheid van uw accommodatie is van groot belang. Daarom wordt een goede routebeschrijving/Google maps-kaart geadviseerd. Via Google kunt u ook uw vindbaarheid verhogen door uw locatie vast te leggen. Meer informatie vindt u op de bedrijvenpagina van Google.

Daarnaast adviseert FNRS maneges om foto's van uw paarden en pony's te plaatsen en daarmee een impressie te geven van het bedrijf. Ook foto's van u en uw personeel geeft een gastvrije uitstraling van het bedrijf. Houd ook uw evenementenagenda en eventueel uw nieuws geactualiseerd.

Voor pensionstalling adviseert FNRS om informatie op de website te plaatsen over de mogelijkheden voor weidegang, het type rijbodem en buitenrijmogelijkheden.

Marketing

FNRS-marketing
Website
Informatie voor klanten
Bedrijfskleding

Informatie voor klanten

Goede informatie aan (potentiele) klanten geeft een professionele uitstraling. In dit hoofdstuk wordt hier ook een score voor de sterren aan toegekend.

TIP

Informatie en promotiemateriaal: uw bedrijf heeft informatie voor klanten om hen te informeren over uw aanbod. Deze informatie kan zowel fysiek als digitaal beschikbaar worden gesteld. Om uw bedrijf te promoten is het ook aan te raden om promotiematerialen, zoals een pet of trui in uw assortiment te hebben.

Om de vindbaarheid te vergroten is de accommodatie zichtbaar door bewegwijzering. U kent vast de bruin-witte borden langs de weg. Deze worden strokenborden genoemd. Wist u dat u dergelijke borden mag plaatsen als u een ontheffing heeft? U kunt hiervoor meer informatie vinden bij uw provincie en/of gemeente.

Informatievoorziening op het erf (M) (P) (I)

De routeaanduiding op het bedrijfsterrein komt in aanmerking voor extra punten voor de sterren. De ingang van de ontvangstruimte dient duidelijk zichtbaar te zijn.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Informatiebord en routeaanduiding naar ingang, kantine, stallen e.d. Dit wordt beoordeeld naar omvang van het bedrijf.	2
Er is geen informatiebord en routeaanduiding op het erf.	0

Promotiemateriaal (M) (P) (I)

Het aanwezige folder- en promotiemateriaal ziet er netjes uit. Uiteraard is het ook mogelijk informatiefolders digitaal beschikbaar te stellen aan uw klanten.

Beoordelingscriteria	Punten
Aanwezige folders en promotiemateriaal worden netjes gepresenteerd. Hiermee kan ook digitale actuele informatie worden bedoeld.	Basiseis

Bedrijfskleding

Nette bedrijfskleding geeft uw bedrijf een professionele uitstraling en maakt uw medewerkers herkenbaar voor bezoekers. Daarom wordt er tijdens de keuring op gelet dat de kleding er netjes en verzorgd uitziet. Er wordt rekening gehouden met de functie van de medewerkers. Voor sterren kunnen met onderstaande onderwerpen extra punten verdiend worden.

Werkkleding is netjes (M) (P) (I)

Werkkleding van medewerkers hoeft niet luxe te zijn maar dient wel net te zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de functie van de medewerker.

Beoordelingscriteria	Punten
Werkkleding van medewerkers is schoon en heel en passend bij de functie.	Basiseis

Bedrijfskleding met logo (M) (P) (I)

Met representatieve bedrijfskleding worden extra punten voor de sterren toegekend.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Eenvoudige bedrijfskleding is voorzien van bedrijfslogo en wordt alleen tijdens evenementen gedragen.	1
Extra punt: bedrijfskleding is representatief en aangepast aan de functie en wordt dagelijks gedragen.	1

Marketing

FNRS-marketing

Website

Informatie voor klanten

Bedrijfskleding

Management en personeel

FNRS staat voor goed management en personeel. Kwaliteit komt naar voren bij hoe de managementzaken en het personeelsbeleid zijn geregeld. In dit hoofdstuk komen beide onderwerpen aan de orde.

Management en personeel

Management

Personeel

Instructie en training

Geluidsinstallatie

Management

FNRS is niet alleen een brancheorganisatie maar ook een groep van ondernemers met personeel. Bedrijven die voor de sterren in aanmerking willen komen, hebben het management en personeelsbeleid op orde. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op deze keuringsitems.

Deelname aan FNRS-activiteiten M P I

FNRS is een vereniging van en voor ondernemers. Een van de doelen is om als sector sterker te worden op het gebied van innovatie en kwaliteit. Dat bereiken we door samen te werken. Bedrijven die in aanmerking willen komen voor sterren maken actief gebruik van het netwerk. Enerzijds om van elkaar te leren en anderzijds om nieuwe kennis van buitenaf op te doen. Daarom wordt van de ondernemer verwacht dat hij actief deelneemt aan het FNRS-netwerk en jaarlijks naar een aantal bijeenkomsten komt. Voor iedere activiteit (georganiseerd door de FNRS) die jaarlijks gevolgd wordt, wordt een punt gegeven tot een maximum van 5 punten. Voor ondernemers die een actieve rol in bijvoorbeeld bestuur of ledenraad hebben wordt ook een punt toegekend.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Deelname aan FNRS-bijeenkomsten (per bijeenkomst 1 punt).	0, 1, 2, 3, 4 of 5

Overeenkomsten M P I

FNRS heeft voorbeelden voor overeenkomsten met klanten. Voor manegeklanten dient een lesovereenkomst te worden gebruikt en voor pensionklanten een stallingsovereenkomst. Tijdens de keuring dient de inspecteur inzicht in de map met overeenkomsten te krijgen.

LET OP!

Minimale eis voor 4- en 5-sterren is gebruik van pensionovereenkomst voor alle pensionklanten. In 2025 dienen alle FNRS-bedrijven de pensionovereenkomst te hebben ingevoerd.

TIP

FNRS adviseert om alle activiteiten op het bedrijf schriftelijk (eventueel digitaal) met de klanten vast te leggen. Te denken valt aan: ruiterkampen, buitenritten (niet eigen klanten), leasen van paarden, opfok, training van paarden, etc. Een compleet overzicht van overeenkomsten is te vinden op de website van FNRS. Voor de sterren wordt vooralsnog alleen gekeken naar het gebruik van de pensionovereenkomst.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er wordt actief gebruik gemaakt van een pensionovereenkomst.	2
Er wordt actief gebruik gemaakt van een lesovereenkomst.	2
Er wordt geen gebruik gemaakt van een pensionovereenkomst.	0
Er wordt geen gebruik gemaakt van een lesovereenkomst.	0
Extra punten: voor andere activiteiten wordt ook gebruik gemaakt van een overeenkomst.	2

Management en personeel

Management

Personeel

Instructie en training

Geluidsinstallatie

Trainings- en verkoopovereenkomst (I)

FNRS adviseert om alle activiteiten van het bedrijf schriftelijk vast te leggen. Voor IST-activiteiten is een trainingsovereenkomst beschikbaar. Het gebruik van een trainingsovereenkomst en verkoopovereenkomst levert voor de sterren extra punten op.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er wordt actief gebruik gemaakt van een trainingsovereenkomst.	2
Er wordt actief gebruik gemaakt van een verkoopovereenkomst.	2
Er wordt geen gebruik gemaakt van een trainingsovereenkomst.	0
Er wordt geen gebruik gemaakt van een verkoopovereenkomst.	0

Aanvullende veiligheidsmaatregelen (M)

FNRS heeft veiligheid hoog in het vaandel staan. Bedrijven die extra veiligheidsmaatregelen nemen zoals veiligheidsbeugels voor manegeruiters, gebruik van bodyprotectors of het standaard aanbieden van kleine groepslessen, verdienen aanvullende punten voor de sterren.

LET OP!

Onder kleine groepslessen wordt verstaan: maximaal 6 ruiters in een rijbaan van 20x40 of 130 m² per ruiter in een rijbaan van een andere afmeting. Dit geldt voor alle groepslessen met uitzondering van carrousellessen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er zijn meerdere aanvullende veiligheidsmaatregelen ingevoerd.	2
Er is één aanvullende veiligheidsmaatregelen ingevoerd.	1
Er zijn geen aanvullende veiligheidsmaatregel ingevoerd.	0

TIP

Het is een eis van de Stichting Veilige Paardensport om leencaps aan te bieden. Deze dienen van goede kwaliteit te zijn. Het is raadzaam om naast leencaps ook leenbodyprotectors beschikbaar te stellen. Van groot belang is dat pasvorm goed is. Ook is het raadzaam om chaps en jodphurs of laarzen beschikbaar te stellen. Veilig schoeisel is ook verplicht bij het rijden.

Management en personeel

Management

Personeel

Instructie en training

Geluidsinstallatie

Uniformiteit sjabrakken (M)

Een goed management is ook zichtbaar aan de buitenkant. FNRS kijkt naar de uniformiteit van de sjabrakken van de manegepaarden van het bedrijf. Uiteraard wordt er ook op gelet of deze schoon en netjes zijn. Voor de sterren worden hier extra punten aan toegekend.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is uniformiteit in de sjabrakken.	1
Er is geen uniformiteit in de sjabrakken, ze zijn wel heel en schoon.	Basiseis
De sjabrakken zijn niet heel of schoon.	Voldoet niet

Gebruik harnachement (M) (I)

Bij FNRS-bedrijven is het harnachement voor de paarden op orde. Dit is een eis voor het veiligheidscertificaat. Voor de sterren wordt op dit onderwerp extra punten aan toegekend als er extra aandacht is voor de kwaliteit en onderhoud van het harnachement. De puntentelling is als volgt:

Beoordelingscriteria *****	Punten
Kwaliteit en staat van onderhoud van harnachement is goed, rubbers in de beugels van goede kwaliteit, beugel-riemhaken openen en sluiten soepel. De bitten passen goed, zijn schoon, zonder slijtage en passend bij de inzet van het paard.	2
Kwaliteit en staat van onderhoud van harnachement is voldoende, rubbers in de beugels van voldoende kwaliteit, beugelriemhaken openen en sluiten soepel. De bitten passen goed, zijn schoon, zonder slijtage en passend bij de inzet van het paard.	1
Kwaliteit en staat van onderhoud harnachement voldoet minimaal aan eisen SVP.	Basiseis

Zadelkamers en opbergkasten (M) (I)

Het netjes opbergen van harnachement geeft overzicht en zorgt voor netheid. Daarbij is ook goed te monitoren of materiaal compleet is.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Harnachement hangt geordend en overzichtelijk in de zadelkamer met voldoende ventilatie, verwarming en verlichting. De zadelkamer is voldoende ruim, opgeruimd en schoon.	3
Harnachement hangt schoon in een zadelkamer met voldoende verlichting en ventilatie.	2
Harnachement hangt geordend, overzichtelijk en schoon. Er is geen aparte ruimte.	1
Het harnachement is niet overzichtelijk opgeborgen en geeft een rommelige indruk.	0

Zadelkamer en opbergkasten (P)

Er worden extra punten voor de sterren toegekend indien er zadelkasten en zadelkamers voor pensionklanten beschikbaar zijn en deze er verzorgd uitzien.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Afsluitbare zadelkamer met uniforme kasten met voldoende ventilatie, verwarming en verlichting, opgeruimd en schoon.	4
Afsluitbare zadelkamer met uniforme kasten.	3
Afsluitbare zadelkamer met losse kasten.	2
Uniforme kasten op de accommodatie, geen zadelkamer.	1
Losse kasten op diverse plaatsen op de accommodatie.	0

Zadelkamer beveiligd (P)

Steeds meer verzekeraars geven premiekorting als, of stellen als eis dat, de zadelkamers/opbergkasten afsluitbaar en elektronisch beveiligd zijn. FNRS adviseert dit ook te doen om diefstal van materiaal zo veel mogelijk te voorkomen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Alle zadelkamers zijn afsluitbaar en elektronische beveiligd.	2
De helft van de zadelkamers zijn afsluitbaar en elektronisch beveiligd.	1
De zadelkamers zijn niet afsluitbaar en elektronisch beveiligd.	0

Personeel

Een gezond personeelsbeleid is een onderdeel van een professionele organisatie. Dat betekent dat er geldige contracten en duidelijke werkafspraken zijn. Dit is vastgelegd in een personeelsreglement.

Arbeidsovereenkomst (M) (P) (I)

Als basiseis wordt gesteld dat er voor stagiaires en uw medewerkers een schriftelijke arbeidsovereenkomst is opgesteld en ondertekend.

Beoordelingscriteria	Punten
Voor aanwezig personeel en stagiaires is een schriftelijke arbeidsovereenkomst opgesteld en ondertekend.	Basiseis

Personeelsreglement (M) (P) (I)

Vertrouwen hebben in de gemaakte afspraken is goed maar het vastleggen van afspraken nog veel beter. FNRS adviseert daarom om gebruik te maken van een personeelsreglement waarin staat vastgelegd hoe met elkaar wordt omgegaan in het bedrijf. Voor goed management is dit onontbeerlijk en het voorkomt individuele afspraken met medewerkers. FNRS geeft punten voor de sterren als een personeelsreglement is ingevoerd. Het personeelsreglement dient aantoonbaar aanwezig te zijn om mee te tellen voor de punten.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een personeelsreglement ingevoerd.	1

Overeenkomst vaste vrijwilligers (M) (P) (I)

FNRS adviseert ook om voor vaste vrijwilligers de afspraken op papier vast te leggen.

TIP

FNRS heeft voorbeelden van de arbeidsovereenkomst, vrijwilligersovereenkomst en personeelsreglement. Voorbeelden staan op de website van de FNRS.

TIP

Vraag voor personeel en vrijwilligers een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan. Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het gedrag van een persoon in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving. Het Ministerie van Justitie screent personen die een VOG aanvragen en geeft de verklaring (VOG's) af indien de aanvrager geen strafbaar feit heeft gepleegd dat relevant is voor de betreffende functie. Bij steeds meer sportverengingen is het verplicht om een VOG te kunnen overleggen voordat de persoon in dienst komt of vrijwilliger wordt.

Voor de paardensector is er geen verplichting maar een VOG is één van de maatregelen die een sportaanbieder kan nemen om de kans op seksuele intimidatie binnen de sportaccommodatie te verkleinen. Meer informatie over de VOG en hoe u deze kunt aanvragen treft u op de website van het Ministerie van Justitie en veiligheid.

Instructie en training

Instructeurs zijn een belangrijke schakel voor uw bedrijf. Enerzijds geven zij plezier aan de ruiters maar zij zijn ook een belangrijke schakel voor de veiligheid van uw klanten. FNRS heeft daarom normen voor de diplomering van de instructeurs. Heeft u instructeurs die u wilt aanmelden voor een cursus ga dan naar de website van de KNHS.

Diplomering instructeurs/trainers (M) (P) (I)

Alle instructeurs dienen gediplomeerd te zijn conform de eisen van de Stichting Veilige Paarensport. Indien u instructeurs met verschillende opleidingsniveaus beschikbaar heeft kunt u extra punten verdienen. De basis is dat alle instructeurs minimaal een opleiding op ORUN niveau 2 hebben behaald. Instructeurs die in opleiding zijn mogen onder auspiciën van een niveau 3-instructeur lesgeven om ervaring op te doen. Voor de opleidingsniveaus worden de volgende punten toegekend:

Beoordelingscriteria *****	Punten
De helft van de instructie is minimaal niveau 4.	4
Gemiddelde opleidingsniveau is niveau 3 en één niveau 4 instructeur aanwezig.	3
De helft van de instructie is niveau 3.	2
Minimaal één niveau 3 instructeur aanwezig.	1
Alle instructeus hebben minimaal niveau 2.	Basiseis

Beoordelingscriteria ***** (IST)	Punten
Extra punt: er is instructie op niveau 6 aanwezig.	2
Extra punt: er is instructie op niveau 5 aanwezig.	1

In de bijlage 5 treft u een overzicht van de opleidingen en het bijpassend niveau.

Bijscholing instructeurs (M) (P) (I)

Het volgen van bijscholingen wordt extra beloond. Instructeurs met een KNHS-licentie dienen zich al periodiek bij te scholen. Instructeurs met een erkend diploma kunnen zich voor deze licentie aanmelden bij de KNHS. Voor de sterren kunt u de volgende extra punten ontvangen:

Beoordelingscriteria *****	Punten
100% van de instructeurs heeft een KNHS HI-licentie.	2
80% van de instructeurs heeft een KNHS HI-licentie.	1

TIP

In veel gevallen telt een bijscholing, clinic, workshop of het bijwonen van een congres ook voor HI-licentiepunten. Informeer hierover bij de KNHS.

Bedrijven die gebruik maken van scholing of bijscholing die niet onder de KNHS-licentie structuur vallen maar waarmee wel aangetoond kan worden (bijvoorbeeld factuur) dat er aan de ontwikkeling van de instructie wordt gewerkt, voldoen ook aan de eisen van de bijscholing.

Niveau van africhting (I)

IST-bedrijven krijgen voor het niveau van africhten van paarden onderstaande punten voor de sterren toebedeeld. Dit is van toepassing op alle disciplines in de paardensport.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Africhting op topsport internationaal (FEI) niveau	4
Africhting op subtop nationaal niveau	3
Africhting t/m breedtesport ZZ-niveau	2
Africhting t/m breedtesport Z-niveau	1

Trainingsbeleid (I)

Goed stal- en trainingsmanagement is onontbeerlijk. Dit is niet alleen voor u zelf of uw personeel, maar ook belangrijk voor de klanten. Voor de sterren worden onderstaande punten toebedeeld.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een aantoonbaar trainingsbeleid, voor meerdere weken zichtbaar.	3
Er is een aantoonbaar trainingsbeleid maar niet voor langere termijn zichtbaar.	1
Er is geen aantoonbaar trainingsbeleid	0

Paarden op concours (I)

Het resultaat van uw trainingsinspanningen wordt meestal getoetst op wedstrijden of andere hippische evenementen. Trainingsstallen die periodiek paarden uitbrengen ontvangen voor de sterren punten volgens onderstaand schema.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Paarden worden eens per maand uitgebracht op wedstrijden op minimaal lichte tour niveau.	2
Paarden worden eens per maand uitgebracht op wedstrijden (op minimaal Z-niveau) of keuringen.	1
Paarden worden niet uitgebracht op concours.	0

Bedrijfshulpverlener (M) (P) (I)

In de Arbowet is opgenomen dat bedrijven verplicht zijn om maatregelen te treffen op het gebied van bedrijfshulpverlening (BHV). Het aantal bhv'ers per bedrijf is niet wettelijk vastgelegd. Maar bij het bepalen van de manier van bedrijfshulpverlening of het aantal bhv'ers moet men wel rekening houden met de grootte van het bedrijf en de risico's die er spelen. Daarom hebben Stichting Veilige Paardensport en FNRS de eis dat er altijd een bhv'er aanwezig is. Paardrijden is een sport waar een ongeluk in een klein hoekje zit. Dan is het fijn te weten hoe men moet handelen. FNRS geeft extra punten voor de sterren indien alle instructeurs een bhv-diploma hebben.

TIP

FNRS biedt via een partner de mogelijkheid om eenvoudig en tegen lage kosten een bhv-cursus op het eigen bedrijf te organiseren of deel te nemen bij een collega FNRS-bedrijf. Voor meer informatie kijk op de website van de FNRS.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Alle instructeurs hebben een bhv-diploma.	2
Meerdere medewerkers hebben een bhv-diploma.	1
Minimaal een medewerker heeft een bhv-diploma.	Basiseis

AED aanwezig (M) (P) (I)

Een automatische externe defibrillator (AED) is een draagbaar apparaat dat wordt gebruikt bij de reanimatie van een persoon met een hartstilstand. Indien de hartstilstand het gevolg is van bepaalde levensbedreigende ritmestoornissen kan een elektrische schok van een AED het gestoorde hartritme doen stoppen. Het hebben van een AED op het bedrijf wordt voor de sterren extra gewaardeerd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
AED aanwezig en wordt onderhouden.	2

Geluidsinstallatie

Als werkgever bent u verplicht voor een gezonde werksituatie te zorgen. Een geluidsinstallatie met bijvoorbeeld een headset voor de instructeur draagt bij aan het behoud van gezonde stembanden van de instructeur. Er kan ook gebruik worden gemaakt van oordopjes. U krijgt extra punten voor de sterren indien uw bedrijf gebruik maakt van een geluidsinstallatie en/of een headset.

Geluidsinstallatie voor lessen (M)

Er is voor de lessen een geluidsinstallatie aanwezig. Voor sterren zijn hier extra punten mee te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een geluidsinstallatie aanwezig.	1
Er is geen geluidsinstallatie aanwezig.	0

Persoonlijk communicatiemiddel voor lessen (M) (P) (I)

Er is een persoonlijk communicatiemiddel aanwezig (headset). Voor sterren kunt u hier een extra punt voor verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een persoonlijk communicatiemiddel aanwezig.	1
Er is geen persoonlijk communicatiemiddel aanwezig.	0

Faciliteiten

De faciliteiten van de accommodatie worden in dit hoofdstuk beoordeeld. De meeste onderwerpen worden meegeteld voor de sterren. Enkele punten zijn een basiseis voor het lidmaatschap van de FNRS. Hieronder wordt dit per vraag toegelicht.

Faciliteiten

- Wasplaats en poetsplaats
- Trainingsfaciliteiten
- Stalapotheek
- Rijbanen
- Duurzaamheids-faciliteiten
- Juryruimte
- Overige faciliteiten

Wasplaats en poetsplaats

De aanwezigheid van een wasplaats is een basiseis. Een poetsplaats zorgt voor extra punten voor de sterren. De vloeren dienen zowel bij de wasplaats als de poetsplaats vlak en niet glad te zijn. Voor de sterren kunnen aanvullende punten worden verdiend.

Wasplaats (M) (P) (I)

Er is een wasplaats aanwezig, die direct te gebruiken is. Het is er schoon en opgeruimd. Voor de sterren zijn er de volgende punten te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Meerdere zeer luxe wasplaatsen binnen met koud en warm water, veilige bevestiging van de paarden en goede afwatering. De wasplaatsen zijn netjes afgewerkt.	3
Meerdere wasplaatsen binnen met koud water en goede afwatering of 1 wasplaats binnen met warm water en veilige bevestiging van de paarden.	2
Wasplaats buiten met warm water of 1 wasplaats binnen met koud water, veilige bevestiging van de paarden en goede afwatering.	1
Wasplaats buiten met veilige bevestiging voor de paarden en goede afwatering. De vloeren zijn opgeruwd conform het veiligheidscertificaat.	Basiseis

Poetsplaats (M) (P) (I)

Er is een poetsplaats aanwezig, die direct te gebruiken is. Het is er schoon en opgeruimd. Indien er geen poetsplaats aanwezig is wordt dit als niet van toepassing beschouwd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Meerdere zeer luxe afgewerkte poetsplaatsen, muren glad en vloer vlak afgewerkt en bevestiging van goede kwaliteit.	3
Meerdere poetsplaatsen, waar aan weerszijden veilig vastgezet kan worden.	2
Poetsplaats buiten of poetsplaats binnen met ringen aan de muur of poetsplaats in stalgang, minimaal 2.40 m breed.	1

Faciliteiten

Wasplaats en poetsplaats
Trainingsfaciliteiten
Stalapotheek
Rijbanen
Duurzaamheids-faciliteiten
Juryruimte
Overige faciliteiten

Trainingsfaciliteiten

In dit hoofdstuk kunt u punten verdienen voor sterren op zowel de longeercircel, de stap- en trainingsmolen alsmede extra trainings-mogelijkheden voor het paard. De trainingsfaciliteiten zijn bruikbaar voor het bestemde doel. Ze zijn, schoon, opgeruimd en voldoen aan de eisen van de Stichting Veilige Paardensport (SVP).

Longeercircel (M) (P) (I)

Er is een longeercirkel aanwezig van minimaal 12 meter doorsnede, die direct te gebruiken is. Het is er schoon en opgeruimd. Beschot of omheining voldoet aan de veiligheidseisen. De bodem is vlak.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Meerdere longeercirkels aanwezig.	2
Er is één longeercirkel aanwezig voor openbaar gebruik.	1
Er is geen longeercirkel aanwezig.	0
Extra punt: longeercirkel is overdekt en voorzien van verlichting.	1

Stap- en trainingsmolen (P) (I)

Er is een stap- of trainingsmolen aanwezig, die direct te gebruiken is. Het is er schoon en opgeruimd. Deze dient te voldoen aan de veiligheidseisen. Bodem is vlak en niet glad.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is een stap- of trainingsmolen aanwezig voor klanten. Het is er schoon en opgeruimd.	1
Er is geen stap- of trainingsmolen.	0
Extra punt: stap- of trainingsmolen is overdekt en voor-zien van verlichting.	1

Extra trainingsfaciliteiten (M) (P) (I)

Indien er extra trainingsmogelijkheden/-faciliteiten zijn zoals een spiegelwand over de gehele korte zijde van de binnenrijbaan, trilplaat, loopband, solarium en/of aquatrainer kunnen er extra punten voor de sterren worden toegekend met een maximum van drie punten.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Extra punt: extra trainingsfaciliteiten (per extra faciliteit).	0, 1, 2 of 3 punten

Stalapotheek

Er is een stalapotheek aanwezig die direct te gebruiken is. Het is er schoon en opgeruimd. Het heeft de voorkeur de stalapotheek af te sluiten zodat niet iedereen (uitsluitend personeel) er bij kan en u er altijd zeker van kan zijn dat u niet mis grijpt. Een stalapotheek bestaat minimaal uit een thermometer, schaar, mes, ontsmettingsmiddel, dik verband of bandage en steriele gaasjes.

Aanwezigheid stalapotheek (M) (P) (I)

Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is stalapotheek aanwezig.	1
Er is geen stalapotheek aanwezig.	0
Extra punt: er is een afsluitbare stalapotheek.	1

TIP

Op paardenbedrijven mogen bepaalde geneesmiddelen alleen in de stalapotheek worden opgeslagen mits die op dierenartsrecept zijn voorgeschreven. Bewaar geen oude medicijnen.

Rijbanen

Rijbaan (M) (P) (I)

Het hebben van een rijbaan is een basiseis. Voor specifieke maten voor zowel de binnen- als buitenrijbaan zijn voor de sterren extra punten te verdienen. Minimale oppervlakte van een rijbaan is 400 m^2 waar de korte zijde minimaal 15 meter bedraagt.

Beoordelingscriteria	Punten
Minimaal één binnen of buitenrijbaan aanwezig die voldoet aan de eisen voor het veiligheidscertificaat.	Basiseis

TIP

De standaardmaat van een rijbaan is 20 x 40 meter of 20 x 60 meter voor het houden van wedstrijden. Dit is tevens een adviesmaat.

LET OP!

De norm voor de stichting veilige paardensport (SVP): De minimale oppervlakte van een rijbaan is 400 m^2 waar de korte zijde minimaal 15 meter bedraagt.

LET OP!

Voor bedrijven gericht op mennen is geen rijbaan nodig, echter wel een menpiste van minimaal 20 x 60 meter. Een menpiste dient een omheining te hebben, een vlakke bodem en een goed afwatering. Indien er een andere rijbaan op het terrein is, is een omheining om de menpiste niet verplicht.

Binnenrijbaan (M) (P) (I)

Voor sterren zijn de volgende extra punten te verdienen. Geen binnenrijbaan aanwezig wordt als niet van toepassing beoordeeld. Dit heeft geen invloed op de puntentelling.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Twee binnenrijbanen aanwezig, één rijbaan minimaal 20 x 60 m., één rijbaan met minimale maat SVP	4
Één rijbaan van 20 x 60 m. of twee binnenrijbanen waarvan één rijbaan minimaal 20 x 40 m. en één rijbaan met minimale maat SVP.	3
Één binnenrijbaan aanwezig met een minimale maat van 20 x 40 m.	2
Één binnenrijbaan aanwezig.	1

Buitenrijbaan (M) (P) (I)

De omheining moet strak zijn, niet beschadigd. Voor sterren zijn de volgende extra punten te verdienen. Geen buitenrijbaan aanwezig wordt als niet van toepassing beoordeeld. Dit heeft geen invloed op de puntentelling.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Twee buitenrijbanen aanwezig, één rijbaan minimaal 20 x 60 m., één rijbaan met minimale maat SVP.	4
Één buitenrijbaan aanwezig met een minimale maat van 20 x 60 m. of meerdere buitenrijbanen aanwezig waarvan één rijbaan minimaal 20 x 40 m. en één rijbaan die minimaal voldoet aan de eisen van SVP.	3
Één buitenrijbaan aanwezig met een minimale maat van 20 x 40 m.	2
Één buitenrijbaan aanwezig.	1

Discipline specifiek terrein (M) (P) (I)

Naast de rijbanen is een specifiek terrein aanwezig en voldoet aan de daarvoor geldende regels, is veilig, goede conditie en verzorgd. Te denken valt aan een springtuin, eventing- of menterrein. Een boomstam in een weiland wordt niet gerekend als een discipline specifiek-terrein. Indien buitenritten mogelijk zijn waarbij direct vanaf het terrein kan worden vertrokken, telt dit mee als discipline specifiek terrein. Per terrein kunt u één extra punt verdienen voor sterren met een maximum van drie extra punten.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Discipline specifiek-terrein (per terrein één punt)	1, 2 of 3

Kwaliteit rijbaanbodem binnen (M) (P) (I)

Een goede bodem is belangrijk voor het welzijn en voorkomt blessures bij paarden. Een goede hechting tussen de top- en onderlaag is belangrijk. De bodem moet veerkrachtig zijn, dus niet te hard of te los. De bodem moet vlak zijn, ook de hoefslag. Mest wordt opgeruimd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Bodem(s) binnenrijbaan zijn van zeer goed kwaliteit, netjes vlak, goede vochtbalans en veerkrachtig. De bodem(s) zijn geschikt voor de doelgroep en/of evenementen.	3
Bodem(s) binnenrijbaan zijn van goed kwaliteit, netjes vlak, goede vochtbalans en voldoende veerkrachtig.	2
Bodem(s) binnenrijbaan zijn niet stoffig, zijn vlak en veerkrachtig, geen mest in de rijbaan. Voldoende hechting tussen top- en onderlaag.	1
De bodem is geprepareerd voor de paardensport. Dat wil zeggen: Een vlakke bodem, die niet overmatig hard of diep is en waarbij voldoende hechting is tussen top-en onderlaag.	Basiseis

Faciliteiten

Wasplaats en poetsplaats
Trainingsfaciliteiten
Stalapotheek
Rijbanen
Duurzaamheids-faciliteiten
Juryruimte
Overige faciliteiten

Kwaliteit rijbaanbodem buiten (M) (P) (I)

Een goede bodem is belangrijk voor het welzijn en voorkomt blessures bij paarden. Een goede hechting tussen de top- en onderlaag is belangrijk. De bodem moet veerkrachtig zijn, dus niet te hard of te los. De bodem moet vlak zijn, ook de hoefslag. Mest wordt opgeruimd.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Bodem(s) buitenrijbaan zijn van zeer goed kwaliteit, netjes vlak, goede vochtbalans en veerkrachtig. De bodem(s) zijn geschikt voor de doelgroep en/of evenementen.	3
Bodem(s) buitenrijbaan zijn van goed kwaliteit, netjes vlak, goede vochtbalans en voldoende veerkrachtig.	2
Bodem(s) buitenrijbaan zijn niet stoffig, zijn vlak en veerkrachtig, geen mest in de rijbaan. Voldoende hechting tussen top- en onderlaag.	1
De bodem is geprepareerd voor de paardensport. Dat wil zeggen: Een vlakke bodem, die niet overmatig hard of diep is en waarbij voldoende hechting is tussen top-en onderlaag.	Basiseis

Beschot binnenrijbaan (M) (P) (I)

Beschot is vlak en van sterk materiaal. Dit is een basiseis om veilig te kunnen paardrijden.

Extra luxe beschot met rijbaanletters geeft punten voor de sterren.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Beschot binnenrijbaan is van een glad, vlak en van sterk materiaal, extra luxe met rijbaanletters. Ziet er verzorgd uit.	2
Beschot binnenrijbaan is netjes en is goed onderhouden.	1
Beschot binnenrijbaan is glad afgewerkt, minimaal 1 meter hoog en heeft geen uitsteeksels.	Basiseis

Omheining buitenrijbaan (M) (P) (I)

Omheining staat netjes in lijn en ziet er strak uit en is passend voor de doelgroep waarvoor de rijbaan wordt gebruikt. Dit is een basisnorm om veilig te kunnen paardrijden. Luxere omheining geeft extra punten voor de sterren.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Omheining buitenrijbaan staat netjes strak gemonteerd en is van duurzaam materiaal.	2
Omheining buitenrijbaan is netjes en is goed onderhouden.	1
Omheining buitenrijbaan is passend voor de doelgroep.	Basiseis

Verlichting binnenrijbaan (M) (P) (I)

Beoordelingscriteria *****	Punten
Lichte rijhal, veel daglicht binnen en/of ondersteund door verlichting, geschikt voor evenementen	2
Lichte rijhal, ondersteund door verlichting	1
Daglicht en kunstlicht, moet aan de SVP-eis voldoen, minimaal 200 lux.	Basiseis
Extra punt: led-verlichting.	1

Verlichting buitenrijbaan (M) (P)

Beoordelingscriteria *****	Punten
Gehele rijbaan is voorzien van verlichting vanaf meerdere zijden of van één zijde verlicht, maar er is een.	2
Gehele rijbaan is verlicht vanaf één zijde.	1
Geen verlichting.	0
Extra punt: led-verlichting.	1

Duurzaamheidsfaciliteiten

FNRS heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Met investeringen op dit gebied kunnen extra punten voor sterren toegekend worden.

Dak is geïsoleerd (M) (P) (I)

Een geïsoleerd dak geeft extra comfort in de stal en rijbaan voor zowel mens als paard. In warmere en koude dagen is de temperatuur comfortabeler. Voor sterren zijn extra punten te verdienen.

Beoordelingscriteria *****	Punten
Dak(en) van alle stallen/ rijhallen geïsoleerd.	2
Dak(en) van stal of rijhal zijn voor 50% geïsoleerd.	1
Dak(en) zijn niet geïsoleerd.	0

Aanvullende duurzaamheidsfaciliteiten (M) (P) (I)

Indien het bedrijf aanvullende duurzaamheidsfaciliteiten heeft zoals zonnepanelen, hergebruik van mest voor bijvoorbeeld energie, opvang van regenwater, warmtepomp etc. worden hier voor de sterren extra punten aan toegekend. Twee punten per duurzame faciliteit met een maximum van 4 punten.

Juryruimte

Een juryruimte is geen basiseis. Indien er een juryruimte is, dient deze wel aan minimale normen te voldoen.

Juryruimte M P I

De juryruimte dient te voldoen aan onderstaande eisen. Geen juryruimte aanwezig wordt als niet van toepassing beoordeeld. Dit heeft geen invloed op de puntentelling.

LET OP!

De eventueel aanwezige juryruimte dient te voldoen aan:
- *juryruimte door afzetting in foyer, of hoek rijbaan of aparte juryruimte is voor minimaal 2 personen ca. 4 m^2,*
- *aanwezigheid ruime schrijftafel, twee goede stoelen en goede verlichting.*

De juryruimte dient goed zicht op de rijbaan te hebben en verwarmd en stofvrij te zijn indien de weersomstandigheden hier om vragen.

Beoordelingscriteria	Punten
De eventueel aanwezige juryruimte voldoet aan de norm.	Basiseis

Overige faciliteiten

Toegang mindervalide (M) (P) (I)

Voor nieuw gebouwde accommodaties wordt reeds rekening gehouden met toegang voor mindervaliden. Voor oudere accommodaties zijn er in de loop der tijd aanpassingen gedaan. Voor de sterren wordt het volgende beoordeeld:

Beoordelingscriteria *****	Punten
Bedrijf is toegankelijk voor rolstoelgebruikers en er is een mindervaliden toilet.	2
Bedrijf is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.	1
Bedrijf is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.	0

Stalling van trailers en vrachtwagens (P)

Voor pensionklanten kunt u een trailerstalling aanbieden. Als u dit doet is het verstandig de voorwaarden hiervoor goed vast te leggen. Dit kan zowel in een losse overeenkomst maar kan ook in de pensionovereenkomst benoemd worden. Door de afspraken duidelijk vast te leggen, weten beide partijen wat de rechten en plichten zijn.

Pensionstallen kunnen voor de stalling van trailers en vrachtwagens extra punten voor de sterren toegekend krijgen. Voor manegebedrijven en trainingsstallen is het een adviespunt.

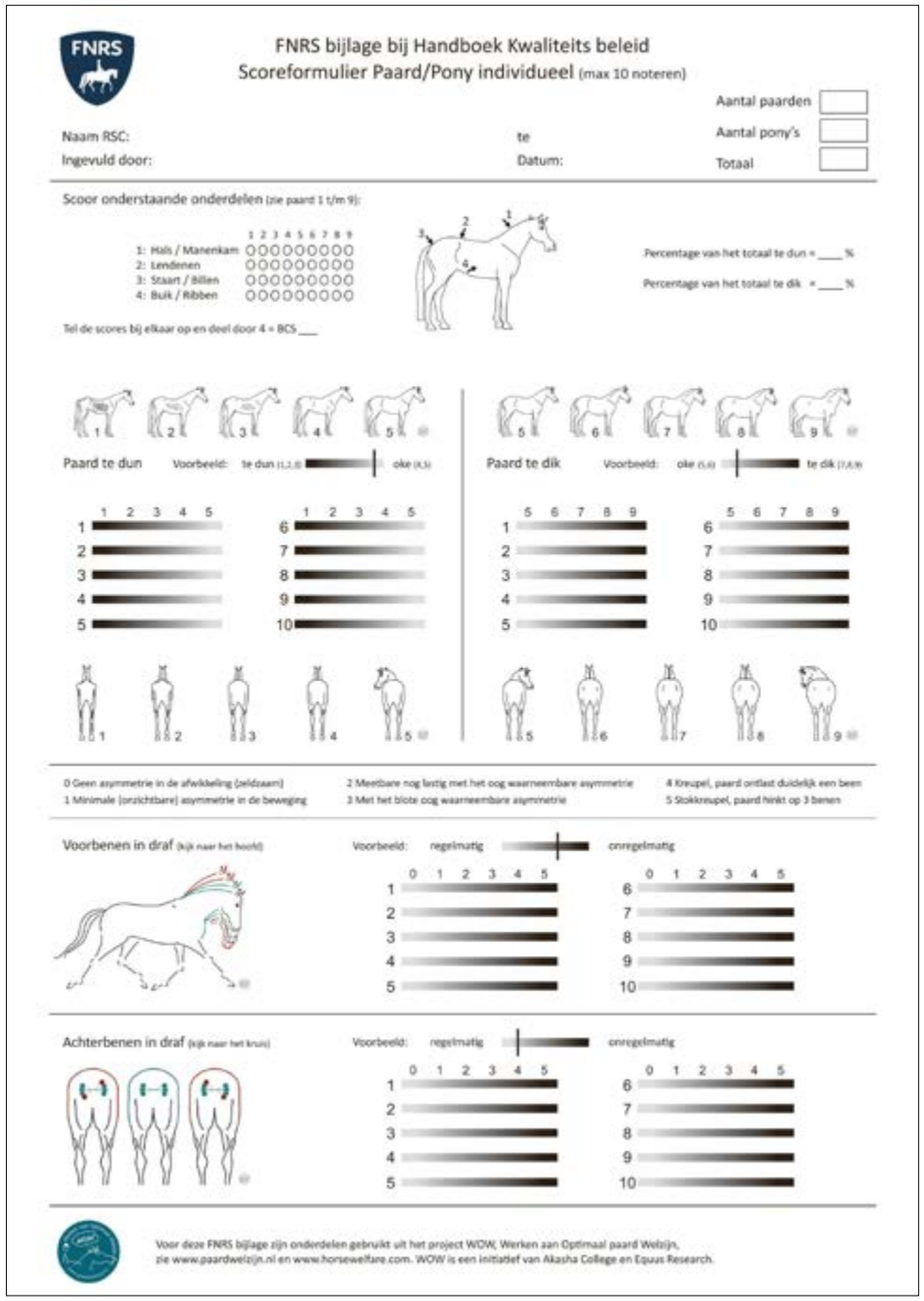
Beoordelingscriteria *****	Punten
Er is zijn voldoende mogelijkheden voor het stallen van trailers/vrachtwagens voor klanten.	2
Er is beperkte mogelijkheid voor het stallen van trailers/vrachtwagens voor klanten.	1
Er is geen mogelijkheid voor het stallen van trailers/vrachtwagens voor klanten.	0

Stalling van fietsen (M) (P)

FNRS adviseert om een parkeerruimte voor fietsen te creëren. U kunt daarmee zorgen dat er geen fietsen in looproutes of tussen de auto's staan. Het bevordert de veiligheid en het ziet er netter uit.

Bijlage 1. Voorbeeld beoordelingsformulier paard

Zie Gezondheid van het paard.

FNRS bijlage bij Handboek Kwaliteits beleid
Scoreformulier Paard/Pony individueel (max 10 noteren)

Aantal paarden
Aantal pony's
Totaal

Naam RSC: te
Ingevuld door: Datum:

Scoor onderstaande onderdelen (zie paard 1 t/m 9):

1: Hals / Manenkam
2: Lendenen
3: Staart / Billen
4: Buik / Ribben

Tel de scores bij elkaar op en deel door 4 = BCS ___

Percentage van het totaal te dun = ___ %
Percentage van het totaal te dik = ___ %

Paard te dun — Voorbeeld: te dun — oke
Paard te dik — Voorbeeld: oke — te dik

0 Geen asymmetrie in de afwikkeling (zeldzaam)
1 Minimale (onzichtbare) asymmetrie in de beweging
2 Meetbare nog lastig met het oog waarneembare asymmetrie
3 Met het blote oog waarneembare asymmetrie
4 Kreupel, paard ontlast duidelijk een been
5 Stokkreupel, paard hinkt op 3 benen

Voorbenen in draf (kijk naar het hoofd) — Voorbeeld: regelmatig — onregelmatig

Achterbenen in draf (kijk naar het kruis) — Voorbeeld: regelmatig — onregelmatig

Voor deze FNRS bijlage zijn onderdelen gebruikt uit het project WOW, Werken aan Optimaal paard Welzijn, zie www.paardwelzijn.nl en www.horsewelfare.com. WOW is een initiatief van Akasha College en Equus Research.

Download het formulier

Bijlage 2. Voorbeeld lesschema

Zie Maximale belasting paarden.

Lesschema	**Week:**													
Paard/pony	**Zo**	**Ma**	**Di**	**Wo**	**Do**	**Vr**	**Za**	**Zo**	**Ma**	**Di**	**Wo**	**Do**	**Vr**	**Za**
<naam>	2	2	1,5	3		2,5	3,5		3	1,5	3	1	2,5	2,5
<naam>	2	1		3	2	2,5	3		2	1,5	3	2	2,5	2,5
<naam>														
<naam>														

Download het formulier

Bijlage 3. Boxmaat paard of pony

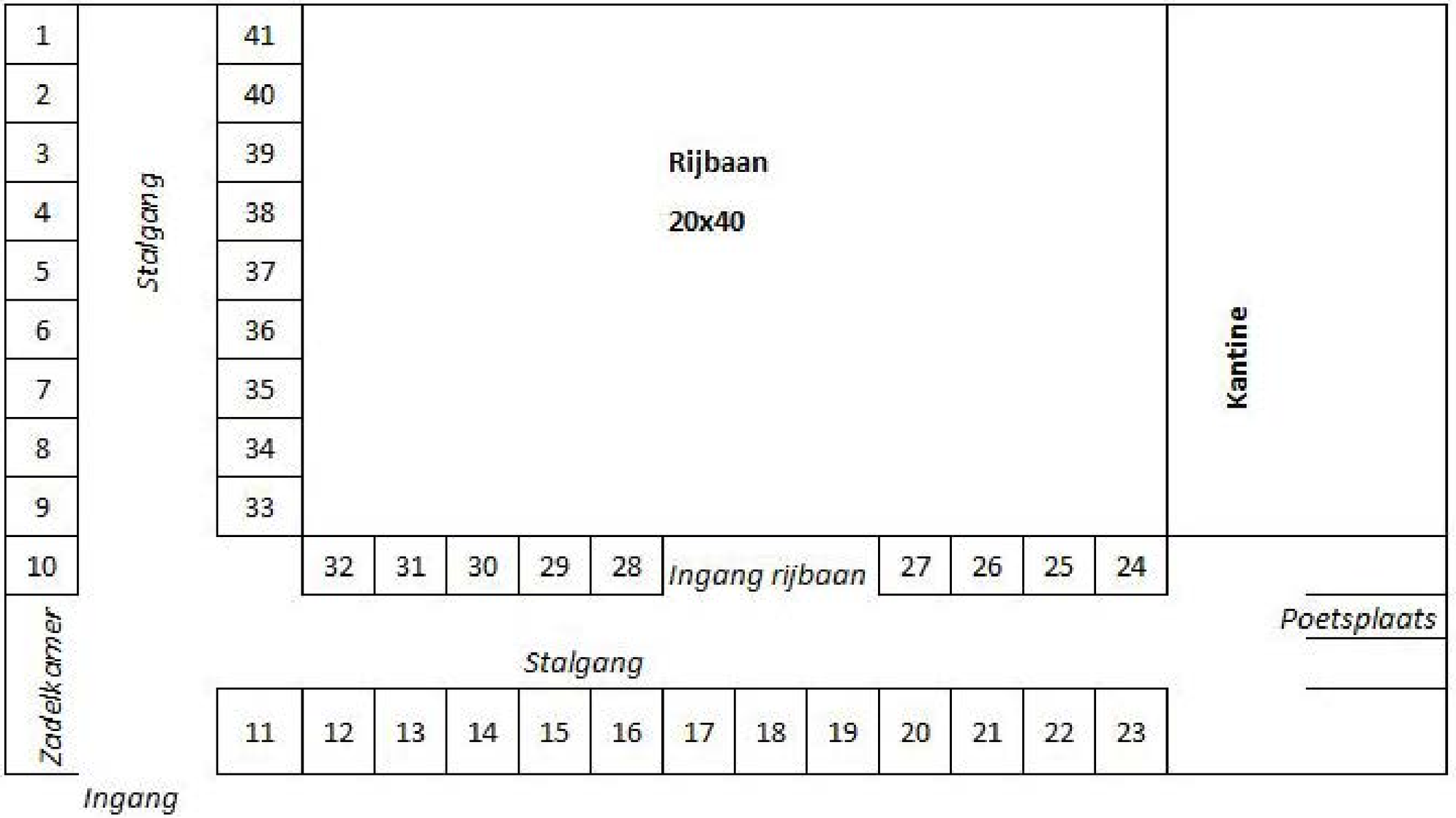
Zie Huisvesting paarden.

Minimale boxmaat

Stokmaat (in cm)	Min opp. in m²	Kortste zijde in m.	Hoogte in m.	Min. opp. met open luik	Niet acceptabel min 20%
<100	4.0	150	200	4.0	4.0
<110	4.8	165	210	4.0	4.0
<120	5.8	189	220	4.3	4.3
<130	6.8	195	230	5.3	5.3
<140	7.8	210	240	6.3	6.3
<150	9.0	225	250	7.5	7.2
<155	9.6	232	255	8.1	7.7
<160	10.2	240	260	8.7	8.2
<165	10.9	247	265	9.4	8.7
<170	11.6	255	270	10.1	9.2
<175	12.3	262	275	10.8	9.8
<180	13.90	270	280	11.5	10.4
<185	13.7	277	285	12.2	11.0
<190	14.4	285	290	12.9	11.6

Bijlage 4a. Tekening boxmaten

Zie Huisvesting paarden.

Download het formulier

Bijlage 4b. Invulsheet boxmaten

Zie Huisvesting paarden.

Box	Afmeting	Stokmaat	Luik
1	3,5 x 3,5 m.	Paard van 1.50 tot 1.60 m.	Ja
2	3 x 3,5 m.	Paard van 1.60 tot 1.70 m.	Nee
3	3,5 x 3 m.	Paard van 1.50 tot 1.50 m.	Ja
4		Stokmaat	Invullen
5		Stokmaat	Invullen
6		Stokmaat	Invullen
7		Stokmaat	Invullen
8		Stokmaat	Invullen
9		Stokmaat	Invullen
10		Stokmaat	Invullen
11		Stokmaat	Invullen
12		Stokmaat	Invullen
13		Stokmaat	Invullen
14		Stokmaat	Invullen
15		Stokmaat	Invullen
16		Stokmaat	Invullen
17		Stokmaat	Invullen
16		Stokmaat	Invullen
19		Stokmaat	Invullen
20		Stokmaat	Invullen

Box	Afmeting	Stokmaat	Luik
21		Stokmaat	Invullen
22		Stokmaat	Invullen
23		Stokmaat	Invullen
24		Stokmaat	Invullen
25		Stokmaat	Invullen
26		Stokmaat	Invullen
27		Stokmaat	Invullen
28		Stokmaat	Invullen
29		Stokmaat	Invullen
30		Stokmaat	Invullen
31		Stokmaat	Invullen
32		Stokmaat	Invullen
33		Stokmaat	Invullen
34		Stokmaat	Invullen
35		Stokmaat	Invullen
36		Stokmaat	Invullen
37		Stokmaat	Invullen
38		Stokmaat	Invullen
39		Stokmaat	Invullen
40		Stokmaat	Invullen

Download het formulier

Bijlage 5. Overzicht opleidingen

Zie Diplomering instructeurs/trainers.

Niveau	Opleiding
Niveau 2	ORUN Basisopleiding
	ORUN Kandidaat Instructeur
	ORUN Instructeur 1e fase
	Meninstructeur NBVAP
	Meninstructeur 1e fase
	ORUN Commandant
	Ponyclubleider
	Deurne Basisopleiding
	Cert. Uitvoeren Manege-instructie
	FPG- Instructeur
	Basisinstructeur
	(KNHS) Instructeur Niveau 2
	Begeleider Paardensport
	Instructeur Westernsport niveau 2
	Aspirant Instructeur
Niveau 3	Leerling Pikeur (FNRS Deurne)
	Deurne I-1
	Deurne ZB Paardensport
	Vakbekwaamheid Medewerker Paardensport
	ORUN Assistent Instructeur
	ORUN Instructeur 2e fase
	(KNHS) Instructeur Niveau 3
	Instructeur Paardensport BBL of BOL
	Medewerker Manege Instructeur (MMI)
	(IR, Sportklas, Western Horse en Leisure)
	Manager Paardensport (Rijden en lesgeven op niv. 3)
	Instructeur (Basis/Wedstrijd)
	Instructeur Westernsport niv 3
	Zelfst. beroepsbeoefenaar Paardensport (Niveau III)

Niveau	Opleiding
Niveau 4	Pikeur (FNRS Deurne)
	Deurne Instructeur 3e klasse
	Deurne I-2
	Bedrijfsleider/instructeur Paardensport
	Deurne KF/GB-Sport
	Deurne Masterclass
	Instructeur Paardensport (niv IV BOL en BBL)
	ORUN Instructeur 3e fase
	Orun Instructeur (voor ‘88)
	KNHS Instructeur Niveau 4
	Trainer
	Manager Paardensport
	Kaderfunctionaris Paardensport (Niveau IV)
	Gespecialiseerde Beroepsbeoefenaar Paardensport
Niveau 5	HBO Paardensport (Niv 5)
	Coach (niv 5)